

TÜRKÇE YAZMA ESERLER KATALOGLARI REPERTUVARI

A. TURGUT KUT

GİRİŞ

Türkçe yazmalara herhangi bir ülke kitaplığında rastlamak olağandır. Bunların bir kısmı satın alınarak toplanmış¹, diğerleri de Osmanlıların yüzyıllarca hüküm sürdükleri topraklarda kurdukları kitaplıklardan ve vakfettikleri yazmalardan meydana gelmiştir.

Batı ülkelerinin elçilerinin bir amacı da değerli yazma belge ve arkeolojik eser toplamaktır. XVII ve XVIII. yüzyıllarda Osmanlı İmparatorluğuna bağlı yerlerden ve özellikle elçiliklerin bulunduğu İstanbul'dan toplanan bütün bu değerli eserlerin yalnız Fransa ile ilgili bölümünü Fransız arşivlerinden toplanarak yayımlanan 1234 sayfalık bir kitapta görmekteyiz: Henri Omont: *Missions archéologiques françaises en Orient* (Paris, 1902).

Kitaba göre ilk görev (mission) 1643-1663'te Père Athanase ile başlamıştır. Bunu çeşitli misyonlar izlemiştir. Yine kitapta satın alınan yazmaların ve diğer eserlerin nasıl alındığını ve nasıl toplandığını, fiyatlarını gününe bulmak mümkündür. Örneğin Taşlıcah Yahya'nın *Şah u Geda* adlı eseri 6 kuruşa alınmıştır (s. 1097). Père Wansleben'in misyonunda (1671-1675) alınan 1606 tane çeşitli dillerdeki yazmaların listeleri de fiyatları ile birlikte (s. 879-950) verilmiştir.

Bugün modern Türkiye'de paha biçilemeyen yazmaların hâlâ tam ve toplu bir kataloğu yapılamamıştır. Bireysel çalışmalarla yapılmış birtakım kataloglar Türkiye bölümünde görülecektir. Batılılar ise buldukları yazma ve belgelerin katalogunu hemen yayınlamışlardır. Seyahatnamelerde Osmanlı İmparator-

¹ John Lee, *Oriental manuscripts purchased in Turkey* (London, 1830); Charles Schefer, *Journal d'Antoine Galland...* (Paris, 1881), Türkçe çev. Nahit S. Örik, *İstanbul'a ait hâzîralar*, I (Ankara, 1951), tür. yer.

luğu sınırlarındaki kitaplık ve yazmalar hakkında sayısız belge ve bilgiye rastlanır.

İlkel kütüphane katalogu niteliğini taşıyan "kassam" veya "tereke defterleri" ve vakfiyeler: Bugün Türk arşivlerinde çeşitli bilim dallarını aydınlatacak nitelikte olan ve henüz kullanılmayan pek çok belge içinde "kassam" veya "tereke defterleri" adı altında sayısız belge vardır. Prof. Ömer L. Barkan, bu konuda çok değerli bir çalışma yayınlamıştır². Barkan bu eserinde tereke defterlerinin niteliğini şu şekilde belirtir: "Ekseriya (aynı zamanda bir noter gibi faaliyette bulunmuş olan) tarihî Kadı Mahkemelerinin karar ve zabıtlarını; huccet, borç senedi veya mukavelelerle merkezden gönderilen emirlerin suretlerini; örfî tekâlîfe ait vergi ve mükellefiyetlerin halka tevzi cetvellerini; narh fiyatlarına veya esnaf cemiyetleri ile ilgili beledî nizamlara ait kayıtları ihtiva eden Kadı Sicilleri içinde dağınık bir halde bulunan ve bazı büyük şehirlerde (ayrı seriler teşkil edecek şekilde) müstakil defterler halinde tertip ve muhafaza edilmiş olan bu vesikalar, isimlerinden de anlaşılacağı vecihle, ölenlerin terk ettiği menkul ve gayr-i menkul her türlü malların ve alacak, borç, vasiyet, hibe... gibi tasarruflarla meydana gelen teferruath bir envanteri halindedirler" (s. I).

Gerçekten de araştırmacı yönünden pek çok değeri olan bu ilkel katalog niteliğindeki veriler umulmadık bir anda adı bilinen fakat varlıklarına şimdiye dek kataloglarda rastlanmayan veya adı bilinmeyen bir yazma eseri gösterebilirler. Bugüne dek araştırılmayan ve üzerinde durulmayan konulardan biri olan bu tereke defterlerinin önemi bizce bibliyografik künye bakımındandır (s. 387, 395, 428). Çünkü bu yazmaların kime satıldığı ve şu anda nerede olduğu hakkında bir bilgimiz yoktur. İlk basılı tereke defterlerine batıda rastlıyoruz. Bir kısım örnekler için bk. Ek II. Bizdeki basılı tereke katalogları da ek I'de verilmiştir.

Vakfiyelere gelince, yine kassam ve tereke defterleri gibi bibliyografik künye bakımından büyük bir önem taşırlar³. İlk kütüphane listelerini Fatih Sultan Mehmet devrinde görürüz⁴. Vakfiyelerdeki kitap listeleri klasik şekilde düzenlenen vakfiye metninin ya içinde (örneğin Şehzade Mehmet vak-

² Ömer L. Barkan, Edirne Askerî kassamı'na âit Tereke Defterleri. *Belgeler* T.T.K., III, sayı, 5-6, 1966.

³ Müjgân Cunbur, Kütüphane Vakfiyelerinde ilimlerin sınıflandırılması ve bibliyografik künyeler. *Türk Küt. Der. Bül. C.* 19, sayı 4 (1970), s. 309-316.

⁴ Süheyl Ünver, *Fatih Külliyesi ve zamanı ilim hayatı*. (İstanbul, 1946), s. 56.

fiyesinde olduğu gibi⁵) ya sonunda (II. Selim vakfiyesi⁶) ya da ayrı bir defter halinde (Atıf Efendinin kitap vakfiyesi⁷) olabilir.

Keşfuzzunûn ve Osmanlı müellifleri: Kâtip Çelebi'nin *Keşfuzzunûn* adlı eseri de bibliyografik künye bakımından önemlidir⁸. Fakat bu eseri bir katalog olarak kabul edemeyiz. Çünkü bu eserde adı geçen yazmaların varlığı hakkında bilgi verilir, ama yazmaların nerelerde bulunabileceği hakkında bilgi verilmez. Araştırmacının önemli kaynaklarından biri olan bu eserin ayrıca zeyilleri de vardır.

Bursalı Tahir'in *Osmanlı müellifleri* ise araştırmacıya bibliyografik künye bakımından yardım ettiği gibi, ayrıca biyografik bilgi de vermektedir. Kimi hallerde yazmanın hangi kütüphanede bulunduğu da kayıttır.

Doğu yazma katalogları üzerinde repertuar çalışmaları: Arapça, Farsça ve Türkçe yazma eserlerin (doğu yazmalarının içine çoğu zaman İbranî, Süryanî, Kıpt yazmaları da girmektedir) kataloglarından toplu olarak bahseden bir çok eser vardır. Biraz eskimesine rağmen değerli bir çalışma olan G. Gabrieli, *Manuale di Bibliografia Musulmana* (Roma, 1916), çeşitli ülkelerde bulunan çeşitli dillerdeki yazma eserlerin kataloglarını şehir adları sırasına göre alır (s. 189-242). Yazma eserlerin bolluğu bakımından ilk sıraları teşkil eden İtalya için Gabrieli'nin *Manoscritti e Carte Orientali nelle Biblioteche e negli archivi d'Italia* (Firenze, 1930) adlı eserinde yazma katalogları şehir adına göre düzenlenmiş olup zaman zaman yazma sayıları da verilmiştir. Gabrieli'nin üçüncü değerli bir eseri de *Notizie Statistiche Storiche Bibliografiche* (Milano, 1936) dir. Yazar bu eserinde her dildeki yazma eserlerin İtalya kitaplıklarına dağılımlarını şehir adı sırasına göre vermiş ve çeşitli yardımcı bibliyografyalarla kitabı değerlendirmiştir.

Yeryüzündeki yazma kataloglarının (batı ve doğu dilleri) bir ön çalışması sayılabilecek bir eser Ernest C. Richardson'ın *A Union World Catalog of*

⁵ Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi No. 122.

⁶ Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi No. 1395.

⁷ Atıf Efendi Kütüphanesi, 2858/5, 2858/6. Atıf Efendi vakfettiği yazmaların isim, kâğıt, cinsi hat ve yaprakları birer birer vakfiyesinde göstermiştir.

⁸ Çeşitli baskıları vardır. G. Flügel, *Lexicon bibliographicum et encyclopaedicum...* 7 cilt. London, 1835-1858; Hacı Halife, *Keşfuzzunûn an esami al-kütüp v'el-fünûn*. 2 cilt, Bulak, 1274; *Keşfuzzunûn...* 2 cilt, İstanbul, 1310-1311. İstanbul baskısına Arabacılar Şeyhi İbrahim Efendi'nin zeyli ilâve olunarak Kâtip Çelebi'den sonraki yazarlar da dahil olmuştur. Şerefettin Yaltkaya bas. 2 cilt, İstanbul, 1941-1943; yine Yaltkaya'nın neşri olan Bağdadlı İsmail Paşanın zeyli. *Kitab izah ül meknun fi zeyl ül-Keşfuzzunûn*. 2 cilt, İstanbul, 1945-1947.

manuscripts books (New York, 1935) adlı eseridir. Library of Congress'in⁹ genel katalog kartlarından hazırlanmış olan bu derlemede bir hayli gariplikler vardır (bk. s. 78, 150, 327, 335 gibi).

G. Vajda'nın, Arapça yazma eserlerin kataloglarının repertuarı olan *Répertoire des catalogues et inventaire de manuscrits Arabes* (Paris, 1949) adlı eseri Arapça, Farsça ve Türkçe ve diğer doğu dillerindeki yazma eser kataloglarını şehir sırasına göre almıştır. Son yıllarda yayımlanan eserlerden A. J. W. Huisman, *Les manuscrits Arabes dans le monde* (Leiden, 1967), önce ülkeler ve o ülkelerdeki şehirlerin alfabetik sırasına göre derlenmiştir. İstanbul eski vakıf kütüphanelerinin defterlerinden bahsederken Ayasofya Kitaphğını (s. 73) eski yerinde, Hamidiye (s. 75), Murat Molla'da, Yeni Medrese (s. 78) Ragıp Paşa'da gösterilmiş. Cevdet Paşa kitapları Veliyettin Efendi kitapları arasında olduğu halde, Cevdet Paşa, (s. 74), ayrı bir kitaphk olarak gösterilmiştir. Vakıf kütüphane defterlerinde, örneğin *Köprülü Mehmet Paşa Kütüphanesi defterinde* olduğu gibi mülhakları (ilâveleri), K. Fazıl Ahmet Paşa ve Mehmet Asım Bey ayrı ayrı gösterilmiştir. Biz bunları yalnız adı geçen kitaphk altında gösterdik. Bu kitaphk ilâvelerini Fuat Sezgin (*Geschichte des arabischen Schrifttums. Bd. I* (Leiden, 1967, s. 706-769) de Huisman gibi ayrı ayrı göstermiştir.

Farsça yazma eser katalog repertuarına gelince, İraj Afshar, *Kitabşinâs-i Fihristhâ-yi nüshahâ-yi hatt-i Fârisî der kitabhânehâ-yi dünyâ* (Tehran, 1958), önce ülke, sonra şehirlere göre alfabetik bir sıra gözetmiştir.

Bunlardan başka, önemli kitaphıkların referans bölümü kataloglarında kataloglar için bibliyografyaya rastlanır. W. Gottschalk, *Katalog der Handbibliothek der Orientalischen Abteilung (Berlin Preussische Staatsbibliothek)* (Leipzig, 1929), s. 93-162. Burada da diğerlerinde olduğu gibi şehir sırasına göre bir düzen göze çarpar. Tek tek ülkelerin doğu yazmalarından söz eden repertuarlardan en önemlilerinden biri de J. D. Pearson'ın *Oriental Manuscript Collection in the Libraries of Great Britain and Ireland*¹⁰ (London, 1954) adlı eseridir.

Yazma eser katalogu niteliğinde olmayıp belirli bir konudaki yazmalardan örnekler veren eserler de vardır: Agâh Sırrı Levend, *Gazavât-nâmeler*

⁹ Türkçe basma kitapların temeli 1884'te II. Abdülhamid'in armağanı olan kitaplardır. Arthur W. Hummel, The growth of the Oriental collections. *L. C. Quarterly Journal of Current Acquisitions* Vol. II, No. 2, (1954), s. 84

¹⁰ Kısmen Türkçe çevirisi için bk. Türk. Küt. Der. Bül. C. IV, sayı 2, (1955), s. 107-124.

ve Mihaloğlu Ali Bey'in Gazavât-nâmesi. Ankara T. T. K. bas. 1956. T. T. K. yay. XI. seri No. 8; Faik Reşit Unat, *Osmanlı Sefirleri ve Sefaretnameleri*. Tamamlayıp yayımlayan: Bekir Sıtkı Baykal, Ankara, T. T. K. Bas. 1968, T. T. K. yay. VII, No. 8.

Burada söz konusu edemediğimiz diğer yayınlar için ayrıca verdiğimiz bibliografyaya bakılabilir.

Biz de, derlememizde özel olarak Türkçe yazma eserlerin kataloglarının repertuarını vermeğe çalıştık.

Büyük kitapçı katalogları: Ayrıca elimizde kaynak olarak Avrupa'daki büyük kitapçıların satış kataloglarında bulunan yazma eserler vardır. Bu yazmalar ya bir bilim adamının ölümü üzerine katalog halinde verilmiştir, örneğin yakında ölen Prof. Franz Taeschner'in kitapları ve yazmaları Leiden'de E. J. Brill tarafından (*Catalogue No 426 Turcica*. Leiden, 1970) bir katalog halinde yayımlanmıştır. Yazmalar s. 48-49'da gösterilmiştir. Ya da başka kaynaklardan ele geçirilen yazma eserlerin katologlanmış şekilleridir. Bunlardan en önemlilerini burada kaydediyoruz. Luzac and Co. London. *Luzac's Oriental Series, XII Oriental Manuscripts. Arabic, Persian, Hindustani and Turkish with a few reproduction of Mughal Painting* (London, 1913); Otto Harrassowitz, *Orientalische Handschriften. Türkische, Persische und Arabische MSS. des XIV. bis XIX. Jahrhunderts. Katalog 500* (Wiesbaden, 1966). Bu katalogun bir eki olan *Katalog 505* (Wiesbaden, 1969) de de Türkçe yazmalara rastlanır.

İstenildiği takdirde adı geçen firmalardan kataloglardaki yazmaların kimlere ve hangi ülke kitaplıklarına satıldığı öğrenilebilir.

Müzayede (auction) katalogları: Londra'da Sotheby and Co. adlı önemli bir müzayedeci vardır. Bu firma 1968 yılında yazma meraklılarından Sir Thomas Phillipps (1792-1872)¹¹in mütevellilerinin sattığı kitapları alarak bir katalogunu yapmıştır: *Bibliotheca Phillipica. Medieval manuscripts: New series... Catalogue of Persian, Turkish and Arabic manuscripts* (London, Sotheby and Co. 1968). Bu katalogda verilen yazmalar Sir Thomas'ın 1837'den beri mütevellileri tarafından çeşitli dillerdeki (batı ve doğu) yazmalarının bir kısmıdır¹².

¹¹ A.N. Munby, *Portrait of an obsession. The life of Sir Thomas Phillipps, the world's greatest book collector*. (London, 1967), 278 p.

¹² Sir Thomas'ın yazmalarının çeşitli dillerdeki katalogu için bk. *Catalogus librorum manuscriptorum in Bibliotheca D. Thomas Phillipps Bart.*" (Typis Medio-Montanis, 1837). Alan N. Munby'nin geniş bir önsözü ile 2. bas. London, Holland Press, 1968. Yukarıda söz konusu

Bu repertuarı hazırlarken şu esaslar üzerinde durulmuştur: Ülkeler ve şehirler alfabetik olarak gösterilmiş, şehir adları ve kitaplık adları kendi dillerinde kullanıldığı adla verilmiştir (örn. Berlin Devlet Kütüphanesi yerine *Berlin: Deutsche Staatsbibliothek*). Ayrıca, bir şehirde aynı kitaplık için birden çok katalog veya makale şeklinde katalog varsa, bunlar da yine yazar adı göz önünde tutularak alfabetik düzende gösterilmiştir. Fakat kimi kataloglar genel olduğu için, yani şehir adı belirtmeyip ülkeyi kapsadığı için, hangi ülke ile ilgili ise, o ülkenin adı altında belirtilmiştir (bk. Polonya).

Kimi hallerde katalog adının Arapça veya Farsça yazmaları kapsıyor şeklinde adlandırılması, araştırmacıyı yanıltabileceği için bu tip kataloglar da imkânlar ölçüsünde taranmış ve Türkçe yazmaların bulunduğu sayfalar verilmiştir. Bibliyografik künyelerin sonunda seriler ayrıca italik olarak gösterilmiştir. Kitapların eni boyu göz önünde tutulmamıştır. Kataloglarda mevcut yazmaların sayısına gidilmemiştir.

Üzerinde çalıştığım bu repertuarı önceleri bir kitap hacminde düşünmüştüm. Fakat bibliyografya ve repertuar bölümlerini bırakıp önsöz ve dipnotlardan bir hayli kısmını çıkarıp bir yazı biçimine koydum. Adı geçen kataloglar birer birer incelenmiş, görülmeyenler belirtilmiştir. Fakat bu arada eksiklerin olması da mümkündür. burada gösterilmek istenen şey, Türkçe yazmaların yeryüzünde ne derece yaygın olduğu ve üzerinde ne derece çalışma yapıldığıdır.

KISALTMALAR

ARAL: Atti della Reale Accademia dei Lincei. Memorie della classe di Scienze morale storiche e filologiche. Roma.

BAS: Bulletin de l'Académie Impériale des Sciences. St. Pétersbourg.

Cat. Gén.: Catalogue Générale des manuscrits des Bibliothèques publiques de France. Départements. Paris, 1886—

Cat. Gén. Dép.: Catalogue Générale des manuscrits des Bibliothèques des départements. 1-7 vol. Paris, 1859-1885.

---

ettiğimiz 1968 müzayedesinde 1064 H. Firdevsî'nin bir "Şahname"si Forbes'e 81.600 dolara, ve Hatıff'nin 904 H. Hüsrev-ü Şirin'i New York Metropolitan Museum'a 16.800 dolara satılmıştır.

- DTC Fak. Der.: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi.
- İTED: İslâm Tetkikleri Enstitüsü Dergisi. İstanbul.
- İAN: İzvestiya Akademii Nauk. Petersburg.
- JA: Journal Asiatique. Paris.
- JAOS: Journal of the American Oriental Society. New Haven.
- JdLit.: Jahrbücher der Literatur. Wien.
- JRAS: Journal of the Asiatic Society. London.
- Lexicon... Gustav Flügel, Lexicon bibliographicum et encyclopaedicum. 1-7 vol. London, 1835-1858.
- MIDEO: Mélanges de l'Institut Dominicain d'Etudes Orientales du Caire. Caire.
- MSOS: Mitteilungen des Seminars für Orientalischen Sprachen. Berlin.
- RIMA: Revue de l'Institut des manuscrits Arabes. Caire.
- RSO: Rivista degli Studi Orientali. Roma.
- ŞM: Şarkiyat Mecmuası. İstanbul.
- TDED: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi.
- TM: Türkiyat Mecmuası. İstanbul.
- Türk Küt. Der. Bül.: Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni. Ankara.
- VLU: Vestnik Leningradskogo Universiteta.
- ZDMG: Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft. Leipzig.
- ZKV: Zapiski Kollegii Vostokovedov pri Aziatskom Muzei. Leningrad.
- ZS: Zeitschrift für Semitistik und verwandte Gebiete. Leipzig.
- ZVO: Zapiski Vostochnago Otdeleniya Imperatorskogo Russkago arheologičeskago obščestva. Petersburg.

AFGANİSTAN

Kâbil: Kütübhane-i Muzeum.

- 1- Laugier de Beaurecueil, Serge de: Manuscrits d'Afganistan¹³ (Le Caire: Impr. de l'Institut français d'archéologie orientale, 1964), p. 181, 273, 311. *Recherches d'archéologie, de philologie et d'histoire*, 26.

ALMANYA

Bamberg:

- 2- Leitschuh, Friedrich von: Katalog der Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Bamberg (Bamberg: C.C. Bucher Verlag, 1906), Bd. 1, Abt. 2, Lief. IV, s. 506.

Berlin: Deutsche Staatsbibliothek¹⁴.

- 3- Hartmann, Martin: Die Osttürkischen Handschriften der Sammlung M. Hartmann, *MSOS*, Bd. 7, Abt. 2 (1904), s. 1-21¹⁵.
- 4- Huart, Clément: Catalogue des manuscrits orientaux [arabes, persans, turcs] de la collection de feu M. Clément Huart¹⁶. (Paris, çoğaltma 1927), p. 23-35.
- 5- Pertsch, Wilhelm: Verzeichniss der türkischen Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Berlin. Berlin: A. Asher und Co., 1889, XI, 583 s.
- 6- Stern, Ludwig: Die Orientalischen Meerman-Handschriften des Sir Thomas Phillipps in der Königlichen Bibliothek zu Berlin. Berlin: A.W. Schade's Buchdruckerei, 1892, 24 s.

¹³ Daha önce *MIDEO*, 3 (1956), 75=206. ve *RIMA*, 2 (1956), 3-33 de yayınlanmıştır.

¹⁴ Yazmaların büyük bir kısmı "Tübingen Depot der Staatsbibliothek ve Marburg Staatsbibliothek'te depo edilmiştir. 1940-1945 yıllarında kaybolan yazmalar, Deutsche Staatsbibliothek 1661-1961. (Leipzig: Verlag für Buch-und Bibliothekwesen, 1961), Bd. I, s. 288. 315, not 50'de verilmiştir.

¹⁵ Kısmen Berlin Staatsbibliothek tarafından satın alınmıştır. A. J. W. Huisman, *Les manuscrits arabes dans le monde* (Leiden: Brill, 1967), p. 2.

¹⁶ Berlin Staatsbibliothek tarafından satın alındı G. Vajda, *Répertoire des catalogues et inventaires de manuscrits arabes* (Paris: Pub. du C.N.R.S. 1949), p. 4.

Bonn: Universitätsbibliothek.

- 7- Gildemeister, Johann: *Catalogus librorum manuscriptorum orientalium qui in Bibliotheca Academica Bonnensi servantur. Bonnae ad Rhenum: 1846-76. Catalogi Chirographorum in Bibliotheca Academica Bonnensi servatorum IX.*

Coburg: Landesbibliothek.

- 8- Dorn, Boris A.: Die muhammedanischen Handschriften der Herzoglichen Bibliothek zu Coburg. *BAS* Bd. 11 (1854), col. 140-142; 156-158; ayrıca: *Mélanges Asiatiques* II (1856), s. 186-194.

Donaueschingen:

- 9- Barack, K. A.: Die Handschriften der Fürstlich - Fürstenbergischen Hofbibliothek (Tübingen: Laupp und Siebeck, 1865), s. 4-7.

Dresden: Sächsische Landesbibliothek. [Doğu Almanya]

- 10- Fleischer, Heinrich L.: *Catalogus codicum manuscriptorum orientalium Bibliothecae regiae Dresdensis. Scripsit et indicibus instruxit Henricus Orthobius Fleischer. Accedit Friderici Adolphi Eberti... Catalogus codicum manuscriptorum orientalium Bibliothecae ducalis Guelferbytanae. Lipsiae: Typis et Impensis F. C. G. Vogel, 1831, XII, 105 p.*

Erlangen: Universitätsbibliothek.

- 11- Irmischer, Johann C.: Arabische, türkische und persische Manuscripte. (Frankfurt/Main: 1852). *Handschriften Katalog der Königlichen Universitätsbibliothek Erlangen Bd. 5.*

Frankfurt/Oder: Friedrichs-Gymnasium. [Doğu Almanya]

- 12- Schwarze, Rudolf: Die alten Drucke und Handschriften der Bibliothek des Königl. Friedrichs Gymnasiums zu Frankfurt A.O. (Frankfurt A. O. Hofbuchdruckerei von Trowitzsch und Sons, 1877), s. 24.

Gotha: Landesbibliothek. [Doğu Almanya]

- 13- Pertsch, Wilhelm: Die türkischen Handschriften der Herzoglichen Bibliothek zu Gotha. Wien: Kais. Kön. Hof- und Staatsdruckerei, 1864. *Die orientalischen Handschriften der Herzoglichen Bibliothek zu Gotha Bd. 2.*

Göttingen: Universitätsbibliothek.

- 14- [Pertsch, Wilhelm]: Handschriften in Göttingen. 3 Universitätsbibliothek. Nachlässe von gelehrten Orientalische Handschriften. [Türkische Handschriften]. (Berlin: Verlag von A. Bath, 1894), s. 469-494. *Verzeichniss der Handschriften im Preussischen Staate. 1 Hannover 3.*

Hamburg: Stadtbibliothek.

- 15- Brockelmann, Carl: Die arabischen, persischen, türkischen, malaiischen, koptischen, syrischen, äthiopischen Handschriften (Hamburg: Otto Meissners Verlag, 1908), s. 121-152. *Katalog der Handschriften der Stadtbibliothek zu Hamburg. Bd. III, Orientalische Handschriften, Teil I.*

Heidelberg: Universitätsbibliothek.

- 16- Berenbach J.: Verzeichnis der neuerworbenen orientalischen Handschriften der Universitätsbibliothek Heidelberg. *ZS* Bd. VI (1928), s. 213-237. ve Bd. X (1935), s. 74-104; ayrıca *ZDMG* Bd. 91 (1937), s. 376-403.

Karlsruhe: Badische Landesbibliothek.

- 17- Holder, Alfred: Die Handschriften der Grossherzoglich Badischen Hof- und Landesbibliothek in Karlsruhe, III. Die Durlacher und rastatter Handschriften. Karlsruhe: Verlag von Ch. Th. Groos, 1895. [Türkçe yazmalar için bk. indeks].

Kiel: Universitätsbibliothek.

- 18- Ratjen, H.: Handschriften der Kieler Universitätsbibliothek und zwar Abteil I. Die in sprachlicher Beziehung interesse haben. *Serapeum* Bd. 31 (1870), s. 278.

Leipzig: Universitätsbibliothek. [Doğu Almanya]

- 19- Fleischer, Heinrich L.: *Catalogus librorum manuscriptorum qui in Bibliotheca senatoria civitatis lipsiensis asservantur; edidit Aemilius Robertus Naumann... Codices Orientalium linguarum descripserunt Henricus Orthobius Fleischer ... et Franciscus Delitzsch ... Accedunt tabulae lithographicae XV. Grimæ: J. M. Gebhardt, 1838, XXIV, 563, LVI p. 15 facsim.*

20- Hammer-Purgstall, Joseph von: Verzeichniss der hinterlassenen Bibliothek weiland des Herrn Joseph Freiherrn v. Hammer-Purgstall¹⁷. Wien [çoğaltma], 1857.

21- Vollers, Karl: Katalog der islamischen, christlich-orientalischen, jüdischen und samaritanischen Handschriften der Universitäts-Bibliothek zu Leipzig (Leipzig: Otto Harrassowitz, 1906), s. 353-365. *Katalog der Handschriften der Universitätsbibliothek zu Leipzig II*.

Marburg: Staatsbibliothek¹⁸.

22- Flemming, Barbara H.: Türkische Handschriften. Wiesbaden: F. Steiner, 1968, 10 facsim. 392 s. *Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland, Bd. XIII, I*.

23- Götz, Manfred: Türkische Handschriften. Wiesbaden: F. Steiner, 1968, 12 facsim. 484 s. *Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland, Bd. XIII, 2*.

München: Bayerische Staatsbibliothek.

24- Aumer, Joseph: Die türkische Handschriften der Königlichen Hof- und Staatsbibliothek in München. (München: Libraria Palmiana, 1875), s. 3-32. *Catalogus codicum manuscriptorum Bibliothecae regiae Monacensis, Bd. I, part. IV*.

25- Flügel, Gustav: Katalog der arabischen, persischen, türkischen, syrischen und aethiopischen Handschriften auf der Hof- und Staatsbibliothek in München." *JdLit. Bd. 47* (1829), *Anzeige-Blatt XLVII*, s. 1-46.

Nürnberg: Staatsbibliothek.

26- Murr, Christofori T. de: Memorabilia Bibliothecarum Publicarum Norimbergensium et Universitatis Altdorfinae (Norimbergae: Sumtibus Iohannis Hoeschii, 1786), part. I, s. 32-33.

¹⁷ 1858'de üniversite kitaplığı satın almış. W. Gottschalk, *Katalog der Handbibliothek der Orientalischen Abteilung (Berlin) Preussische Staatsbibliothek*. (Leipzig: O. Harrassowitz, 1929), s. 121.

¹⁸ Yazmaların büyük bir kısmı 1920 yıllarında İstanbul'dan O. Rescher ve H. Ritter tarafından satılmıştır.

Tübingen: Depot der Staatsbibliothek.

Bk. Marburg No. 22 ve 23.

Wolfenbüttel¹⁹: Herzog August Bibliothek.

27- Eberti, Friederici A.: *Catalogus Codicum manuscriptorum Orientalium Bibliothecae ducalis Guelferbytanæ*²⁰. (Lipsiae: Typis et Impensis F. C. G. Vogel, 1831), s. 76-87.

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ

28- Graves, Mortimer: *Collection of Arabic, Persian and Turkish manuscripts in the United States and Canada. Administrative Secretary, American Council of Learned Societies. August 15. 1950* [çoğaltma].

29- Avvad, Gurgis: *Al makhtutat al-arabiyya fi duvār al-kutub al-amirikiyya. Sumer 7 (1951), s. 237-277.*

Bethesda. [Maryland]: U. S. National Library of Medicine²¹.

30- Schullian, Dorothy M.- Sommer, Francis E.: *A catalogue of incunabula and manuscripts in the Army Medical Library. (New York: Published for the honorary consultants to the Army Medical Library by H. Schuman, 1948), p. 340-343.*

Chicago. [Illinois]: Newberry Library.

31- Macdonald, Duncan B.: *The Arabic and Turkish manuscripts in the Newberry Library. Chicago: The Newberry Library, 1912, 3 pl., 18 p. Publication of the Newberry Library 2.*

New Haven. [Connecticut]: American Oriental Society Library.

32- Strout, Elisabeth: *Catalogue of the Library of the American Oriental Society. (New Haven: Yale University Library, 1930), p. 122.*

¹⁹ G. Flügel, Nachrichten über die morgenländischen Handschriften der Wolfenbüttel Bibliothek. *Leipziger Literatur-Zeitung*. No. 312, (1829), col. 2489-2494.

²⁰ Bu katalog H. L. Fleischer'in Leipzig katalogunun içindedir. Bk. No. 19.

²¹ II. Dünya Savaşı yıllarında yazmalar, Cleveland [Ohio] Army Medical Library'ye depo edilmişti. Daha çok bilgi için bk. F. E. Sommer, *A new depository of oriental manuscripts in the United States.*" *JAOS* 66 (1946), p. 183-184.

New York: Columbia²² University Library.

- 33- Martinovitch, Nicolas N.: Arabic, Persian and Turkish manuscripts in the Columbia University library. *JAOS* 49 (1929), p. 219-233.

Metropolitan Museum of Art.

- 34- Jackson, A. V. Williams-Yohannan, A.: A catalogue of the collection of Persian manuscripts, including also some Turkish and Arabic, presented to the Metropolitan Museum of Art New York, by Alexander Smith Cochran. New York: Columbia University Press, 1914, XXV, 187 p. 13 pl. *Columbia University Indo Iranian series. Vol. I.*

Philadelphia. [Pennsylvania]: Free Library.

- 35- Simsar, Muhammed A.: Oriental manuscripts of the John Frederick Lewis collection in the Free Library of Philadelphia. Philadelphia: J. H. Furst Co, 1937, XIX, 248 p.

Princeton. [New Jersey]: University Library.

- 36- Houstma, M. Th.: Catalogue d'une collection de manuscrits arabes et turcs appartenant à la maison E. J. Brill à Leide²³. Leide: E. J. Brill, 1886, IV, 157 p.

- 37- Martinovitch, Nicolas N.: A catalogue of Turkish and Persian manuscripts belonging to Robert Garrett and deposited in the Princeton University Library²⁴. Princeton: Princeton University Press, 1926, 46 p.

- 38- Moghadam, Mohamad E.- Armajani, Yahya: Descriptive catalogue of the Garrett collection of Persian, Turkish and Indic manuscripts including some miniatures, in the Princeton Library²⁵. Princeton: Princeton University Press, 1939, 5 pl, 94, X p. *Princeton oriental texts, Vol. VI.*

²² S. Ünver, *Islamic manuscripts in the Columbia Libraries.*" Columbia Library Columns. Vol. VIII, No. 3 (1951).

²³ Genişletilmiş 2. bas. Brill, 1889. Koleksiyon M. Th. Houstma'nın yazmalarının bir kısmı olup 1900 yılında üniversite mütevellilerinden Robert Garrett tarafından satın alınmıştır.

²⁴ Litmann koleksiyonudiye bilinen bu koleksiyon 1904, yılında Brill'den R. Garrett tarafından satın alınmıştır.

²⁵ 1925 yılında Beyrut'tan Murad Bârûdî Bey'den alınmıştır.

Washington D. C.: National Museum.

- 39- A catalogue of Arabic, Turkish and Persian manuscripts. The private collection of W. B. Hodgson, Washington: Duff Green, 1830, 10 p. [Şimdi bu müzede olan kitaplar, Amerika'nın eski Cezayir elçilerinden William B. Hodgson'a aitti.]

AVUSTURYA

Göttweih: Benedictiner Stiftes²⁶.

- 40- Krafft, Albrecht: Orientalische Handschriften der Bibliothek des Stiftes Göttweih in Österreich. *JdLit.* Bd. 110 (1845), *Anzeige-Blatt* CX, 20-33.

Klagenfurt: Landesmuseum.

- 41- Menhardt, H.: Handschriftenverzeichnis der kärnter Bibliotheken. Klagenfurt, Maria Saal, Friesach. (Wien: Österreichischen Staatsdruckerei, 1927), s. 205-206.

Ossegg:

- 42- Wohlmann, P. Bernhard: Verzeichniss der Handschriften in der Bibliothek des Stiftes Ossegg (Wien, 1891), s. 105-151. *Xenia Bernardina II*, 2.

Sankt Florian:

- 43- Czerny, A.: Die Handschriften der Stiftbibliothek St. Florian. (Linz, 1871), bk. dizin.

Schlägl: Prämonstratenstif.

- 44- Vielhaber, Godefriedo: *Catalogus codicum Plagensium (Cpl), manuscriptorum supplevit et edidit Gerlacus Indra.* (Lincei: L. Elenhoechiana, 1918), s. 389-390.

Vorau: Augustinerchorherrnstift.

- 45- Fank, Pius: *Catalogus Voraviensis seu codices manuscripti Bibliothecae Canonicae in Vorau quos ex mandato. Graecii*, 1936.

²⁶ Ulysse Chevalier, *Répertoire des sources historiques du moyen âge.* Topo Bibliographie. (Montbeliar: Imprimerie Montbéliardaise, 1894), p. 13.

Wien: Nationalbibliothek.

- 46- Flügel, Gustav : Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften des Kaiserlich-königlichen Hofbibliothek zu Wien. 3 Bd. Wien: K. K. Hof- und Staatsdruckerei, 1865-1867.
- 47- Flügel, Gustav : Die neu erworbenen orientalischen Handschriften der K. K. Bibliothek zu Wien. *JdLit.* Bd. 97 (1842), *Anzeige-Blatt*, 1-31; Bd. 100 (1842), *Anzeige-Blatt*, 1-31.
- 48- Hammer-Purgstall, Joseph von : Catalogus codicum arabicorum, persicorum, turcicorum Bibliothecae Palatinae Vindobonensis²⁷. Wien, 1812, II, 68 s.
- 49- Hammer-Purgstall, Joseph von : Catalogus codicum arabicarum, persicarum, turcicarum Bibliothecae Caesariae Regiae Vindobonensis. *Fundgruben des Orients* Bd. 2 (1811), s. 283-306; 403-418 ve Bd. 6 (1818), s. 261-283.
- 50- Hammer-Purgstall, Joseph von : Verzeichniss von Hammer's handschriftlicher Sammlung orientalischer Werke über Osmanische Geschichte²⁸. Budapest [t. s.], 80 s.
- 51- Hammer-Purgstall, Joseph von : Handschriften (arabische, persische, türkische) Hammer-Purgstall's. Als Seitenstück zu dem Bande seiner Geschichte des Osmanischen Reichs gelieferten Verzeichnisse der Sammlung zweihundert orientalischer Manuscripte über osmanische Geschichte²⁹. Wien: C. Gerald, 1840, 580 s.

²⁷ 2. bas. Wien, 1894. Hammer'in hayatı ve eserlerinin eksik bir listesi için bk. Reinhart Bachofen von Echt, *Josef Freiherr von Hammer-Purgstall. Erinnerungen aus meinem Leben 1774-1852*. *Fontes Rerum Austriacarum* Bd. 70 (1940); Ş. Turan, *Başvekâlet Arşivinde Hammer'e ait vesikalar.*" *DTC. Fak. Der. XI*, sayı 1. 1953, s. 157-160.

²⁸ Krş. Hammer, *Geschichte des Osmanischen Reiches*. (Pest: 1833), Bd. 9, s. 177-256.

²⁹ 1842'de kitaphğa giren bu yazmaların bir listesi *Jahrücher der Literatur*'da yayınlanmıştır.

Anzeige Blatt 61 (1833), s.	1-26
62 (1833), s.	1-23
63 (1833), s.	1-24
64 (1833), s.	1-19
65 (1834), s.	1-26
66 (1834), s.	20-53
67 (1834), s.	37-57
68 (1834), s.	33-54

Wien: Nationalbibliothek.

- 52- Nessel, Daniel de : *Catalogus sive recensio specialis omnium codicum manuscriptorum graecorum, nec non linguarum orientalium, Augustissimae Bibliothecae caesarea Vindobonensis*. Vindobonae, 1690.
- 53- Reimannus, Jacobo F.: *Bibliotheca acroamatica, comprehendens recensionem specialem omnium codicum manuscriptorum graecorum, hebriacorum, syriacorum, arabicorum, turcicorum, armeniacorum, aethiopicorum, mexiconarum, sinensium Bibliothecae caesarea Vindobonensis*. Hannoverae, 1712.
- 54- Unterkircher, Franz: *Inventar der illuminierten Handschriften, Inkunabeln und Fruchdrucke der Österreichischen Nationalbibliothek*. 2 Vol. Wien: G. Pracher, 1957-1959. *Museion. Veröffentlichungen der Österreichischen Nationalbibliothek. N.F. 2*.
:Staatsarchiv.
- 55- Krafft, Albrecht : *Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der Kaiserlich-Königlichen Orientalischen Akademie zu Wien*. Wien: P. P. Mechitaristen, 1842, XX, 206 s.
:Schottenstift: Benediktinerabtei.
- 56- Hübl, P. Albertus : *Catalogus codicum manuscriptorum qui in Bibliotheca Monasterii B. M. V. ad Seotos Vindobonae servantur (Vindobonae: Aedibus Guilelmi Braunmüller, 1899)*, 609 s.

---

69 (1835), s. 31-49
70 (1835), s. 63-92
71 (1835), s. 24-50
72 (1835), s. 1-30
73 (1836), s. 1-21
74 (1836), s. 1-14
75 (1836), s. 1-24
76 (1836), s. 1-15
77 (1837), s. 44-50
78 (1837), s. 1-16
79 (1837), s. 1-16
80 (1837), s. 37-51
81 (1838), s. 28-38
82 (1838), s. 48-72
83 (1838), s. 1-17
84 (1838), s. 34-52
85 (1839), s. 35-62
86 (1839), s. 39-56
87 (1839), s. 1-26
88 (1839), s. 1-26

BELÇİKA

Bruxelles: Bibliothèque Royale.

- 57- Documents relatifs aux Civilisations Orientales (Bruxelles: Leherter-Delcour, 1938), p. 33-36. *Bibliothèque Royale de Belgique*.

Gand: Bibliothèque de l'Université.

- 58- Saint-Genois, Baron Jules de : Catalogue méthodique et raisonné des manuscrits de la Bibliothèque de la ville et de l'université (Gand: Annoat-Braeckman, 1849-1852), p. 428, 430.

BULGARİSTAN

- 59- Petrosian, A.: Turetskie rukopisi i dokumenti v bibliotekah i arhivah Bolgarii. *Narody Azii i Afriki* 3 (1961), p. 244-247.

Cvetkova, Bistra A.: Sources et travaux de l'orientalisme bulgare. *Annales*. Vol. 18, No. 6, (1963), p. 1166.

CEZAYİR

Cezair: Bibliothèque du Musée.

- 60- Fagnan, E.: Catalogue des manuscrits arabes, turcs et persanes de la Bibliothèque-Musée d'Alger. Cat. Gén. t. 18 (1893).

:Cami ül-a'zam.

- 61- Ben Cheneb, Mohammed : Grande mosquée d'Alger. Catalogue des manuscrits arabes conservés dans les principales bibliothèques algériennes. Alger: Typographie Adolphe Jourdan, 1909, XVIII, 109, 19 p. [Türkçe yazmalar tür. yer.]

ÇEKOSLOVAKYA

Bratislava: Univerzita Kniznica.

- 62- Blaškovič, Josef : Arabische, türkische und persische Handschriften der Universitätsbibliothek in Bratislava. Unter der Redaktion Josef Blaškovičs bearbeiteten: Die arabischen Handschriften Karel Petráček,

die türkischen Handschriften Josef Blaškovič, die persischen Handschriften Rudolf Vesely. (Bratislava: Die Universitätsbibliothek in Bratislava, 1961)³⁰. s. 473–502.

- 63– Rypka, Jan : “Sbirka arabských a tureckých rukopisu v universitni knihovně v Bratislavě”. *Průdy*. IX, (1925), p. 184–198.

DANIMARKA

Kobenhavn: Kongelige Bibliothek.

- 64– Mehren, August F.: *Codices persici, turcici, hindustanici variique alii Bibliothecae Regiae Havniensis*. Hafniae: ex Officina J.H. Schultzii, 1857. *Codices orientales Bibliothecae Regiae Havniensis, part 3*.
- 65– Christensen, A. - Oestrup, J.: Description de quelques manuscrits orientaux appartenant à la Bibliothèque de l'Université de Copenhague³¹. *Oversigt over det Kongelige Danske videnskabernes Selskabs Forhandling*. No. 3–4 (1915), p. 262–263; 275–84.

FINLANDIYA

Helsinki: Yliopiston Kirjasto.

- 66– Aro, Jussi : Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der Universitätsbibliothek zu Helsinki. Helsinki, 1959, 83 p. *Helsingin Yliopiston Kirjaston julkaisuja*, 28³².

FRANSA

Aix-en-Provence:

- 67– Cat. Gén. t. 45, Supp. II (1915), p. 400–402.

³⁰ Bu yazmaların büyük bir kısmı Dr. Savfet Bašagić'e aitti. Bk. Dr. Safvet Bey Bašagić, Opis orientalih rukopisa moje biblioteke. *Glasnik Zemaljskog Muzeja u Bosni i Hercegovini* V, 28, fas. 3–4 (1916), s. 207–290.

³¹ 1912 yılında İstanbul'dan Mesnevihan Mehmed Esat Dede'nin yangından kurtulan kitapları imiş. G. Gabrieli, *Manuale di Bibliografia Musulmana* (Roma: Typ. dell'Unione), 1916, p. 200.

³² Aynı yazı *Studia Orientalia Fennica* Vol. 23, fas. 4 (1958), s. 59–71'de yayınlandı.

Amiens:

68- Cat. Gén. t. 19 (1893), p. 478.

Arras:

69- Cat. Gén. t. 40, Supp. I (1902), p. 417-419.

Avignon:

70- Cat. Gén. t. 27 (1894), p. 486.

Bordeaux:

71- Cat. Gén. t. 23 (1894), p. 186, 592.

Clermont-Ferrand:

72- Cat. Gén. t. 14 (1890), p. 118.

Dijon:

73- Cat. Gén. t. 5 (1889), p. 127, 132.

Dôle:

74- Cat. Gén. t. 13 (1891), p. 378.

Douai:

75- Cat. Gén. Dép. t. 6 (1878), p. 908.

Draguignan:

76- Cat. Gén. t. 14 (1890), p. 407.

Grenoble:

77- Cat. Gén. t. 7 (1889), p. 645.

Lille:

78- Cat. Gén. t. 48 (1933), p. 335.

Lyon:

79- Cat. Gén. t. 30 (1900), p. 7, 503.

80- Delandine, Antoine F.: *Manuscrits de la Bibliothèque de Lyon*
(Paris: Chez Renouard, 1812), p. 118.

Marseille:

81- Cat. Gén. t. 15 (1892), p. 291, 481-482.

Montpellier: Bibliothèque de l'École de Médecin.

82- Cat. Gén. Dép. t. 1 (1849), p. 403-404.

Nantes:

83- Cat. Gén. t. 22 (1893), p. 27.

Paris: Bibliothèque de l'Institut.

- 84- Bouteron, M.- Tremblot, J.: Catalogue générale des manuscrits des bibliothèques publiques de France. Paris Bibliothèque de l'Institut, ancien et nouveau fonds. (Paris: Plon, 1928), p. 296, 423, 444, 474-484.
:Bibliothèques de la Guerre.
- 85- Catalogue générale des manuscrits des bibliothèques publiques de France. Paris Bibliothèques de la Guerre. (Paris: Plon, 1911), p. 111.
:Chambre des Députés.
- 86- Cayecque, E.- Debraye, H.: Catalogue générale des manuscrits des bibliothèques publiques de France. Paris Chambre des Députés, (Paris: Plon, 1907), p. 19.
:Musée Jacquemart -André.
- 87- Catalogue générale des manuscrits des bibliothèques publiques de France. Paris Bibliothèque de l'Institut, Musée Jacquemart-André (Paris: Plon, 1928), p. 357.
Paris: Bibliothèque Nationale.
- 88- Blochet, Edgar : Catalogue des manuscrits turcs. 2 vol. Paris: Bibliothèque Nationale, 1923-1933.
- 89- Blochet, Edgar : Catalogue de la collection de manuscrits orientaux, arabes, persans et turcs formée par Charles Schefer et acquise par l'Etat. (Paris: E. Leroux, 1900), 231 p³³.
- 90- Blochet, Edgar : Catalogue des manuscrits arabes, persans et turcs, offerts à la Bibliothèque Nationale par J. A. Decourdemanche. (Paris: E. Leroux, 1909), 90 p.
- 91- Blochet, Edgar : Inventaire de la collection de manuscrits musulmans de M. Decourdemanche. Paris: Imprimerie Nationale, 1916, 112 p³⁴.
- 92- Blochet, Edgar : Peintures de manuscrits arabes, persans et turcs de la Bibliothèque Nationale. Paris: Imprimerie Catala frères, 1910, 31 p., 64 pl³⁵.

³³ Orientalist Charles Schefer'in (1820-1898) diğer kitaplarının tereke satış defteri: *Catalogue de la bibliothèque orientale de feu M. Charles Schefer. Vente du 17 avril au 6 Mai 1899* (Paris: E. Leroux, 1899).

³⁴ JA. ser. 11, t. 8 (1916), p. 305-370; 381-423. den ayrı basım.

³⁵ Minyatürlerin ayrıntıları ve envanteri için bk. E. Blochet, *Inventaire et description des miniatures des mss. orientaux conservés à la Bibliothèque Nationale*. Revue des Bibliothèques,

93- Blochet, Edgar : Les enluminures des manuscrits orientaux-turcs, arabes, persans de la Bibliothèque Nationale. Paris: Editions de la Gazette des Beaux-Arts, 1926, 163 p., 123 pl.

94- Flügel, Gustav : Undeutungen über die von der Königlichen Bibliothek zu Paris an arabischen, persischen und türkischen Handschriften in der neuesten Zeit gemachten Erwerbungen. Nebst einem kurzen Vorworte. *JdLit.* Bd. 90, 91, 92 (1840), *Anzeige-Blatt* XC, s. 1-16; XCI, s. 1-10; XCII, s. 34-60.

Poitiers:

95- Cat. Gén. t. 25 (1894), p. 1-2.

Rennes:

96- Cat, Gén. t. 24 (1894), p. 108-109.

Rouen:

97- Cat. Gén. t. 1 (1886), p. 443-445; 449-450.

Strasbourg: Bibliothèque de l'Université.

98- Landauer, Samuel : Katalog der hebraeischen, arabischen, persischen und türkischen Handschriften der Kaiserlichen Universitäts- und Landesbibliothek zu Strassburg. Strassburg: K. J. Trübner, 1881, IV, 75 s. *Orientalische Handschriften Th. 1.*

99- Cat. Gén. t. 47 (1923), p. 811-815.

Tournus:

100- Cat. Gén. t. 6 (1887), p. 385, 456.

Vendôme:

101- Cat. Gén. t. 3 (1888), p. 490.

Versailles:

102- Cat. Gén. t. 9 (1888), p. 330-332.

HINDĪSTAN

Bombay: Mulla Firuz Library.

103- Rehatsek, Edward : Catalogue raisonné of the arabic, hindostani, persian and turkish mss. in the Mulla Firuz Library. Bombay: Managing committee of the Mulla Firuz Library, 1873, VIII, 278 p.

Paris. t. VIII (1898), p. 1-32, 134-151, 246-262, 315-332, 391-414, 441-455, t. IX (1899), p. 35-72, 135-153, 227-268, 326-338, t. X (1900), p. 165-196, 290-308.

- 104- Brelvi, S. A.- Dhabhar, B. N.: Supplementary catalogue of arabic, hindustani, persian and turkish manuscripts and avesta, pahlavi, pazez and persian manuscripts in the Mulla Firuz Library. Bombay, 1917. IX, V, V, XIV, XVI, 79 p.

Delhi: National Museum of India.

- 105- Manuscripts from Indian collection. Descriptive Catalogue (New Delhi: National Museum, 1964), p. 95, 110.

HOLLANDA

Leiden: Rijksuniversiteit Bibliotheek³⁶.

- 106- Dozy, Reinhard P. ve başkaları³⁷: *Catalogus codicum Orientalium Bibliothecae Academiae Lugduno Batavae*. 7 Vol. Lugduni Batavorum: E. J. Brill, 1851-1877.

- 107- Jong, P. de : *Catalogus codicum Orientalium Bibliothecae Academiae Regiae Scientiarum quem a clar. Weijersio inchoatum, post hujus mortem absolvit et edidit P. de Jong*. Lugduni Batavorum: E. J. Brill, 1862, XX, 318 p.

İNGİLTERE

Birmingham: Selly Oak Colleges.

- 108- Gottschalk, H. L.: *Islamic arabic manuscripts Birmingham the Selly Oak Colleges Library*. Cambridge: W. Heffer, 1948, VII, 415 p. *Catalogue of the Mingana Collection of manuscripts Vol. IV*.

Cambridge: University Library.

- 109- Browne, Edward G.: *A hand-list of the Muhammadan manuscripts, including all those written in the Arabic character, preserved in the library of the University of Cambridge*. Cambridge: University Press, 1900, XVII, 440 p.

³⁶ 1854 yılında kitaphıklarda mevcut doğu yazmaları için verilen bir konuşma için bk. T. G. Johannes Juynboll, *Oratio de Codicum Orientalium, qui in Academia Lugduno-Batava servantur bibliotheca* (Lugduni Batavorum Academia: Typographum, 1854).

³⁷ C. 1-2, R. Dozy, 1851; C. 3-4, P. de Jong ve M. J. de Goeje. 1865-1866; C. 5, M. J. de Goeje, 1873; C. 6, Dizin, M. Th. Houtma, 1877.

- 110- Browne, Edward G.: A supplementary hand-list of the Muhammadan manuscripts, including all those written in the Arabic character, preserved in the libraries of the University and colleges of Cambridge. Cambridge: University Press, 1922, XI, 348 p.
- 111- Browne, Edward G.: A descriptive catalogue of the Oriental mss. belonging to the late E. G. Browne...Completed and ed. with a memoire of the author and a bibliography of his writing by Reynold A. Nicholson. Cambridge: The University Presse, 1932, XXII, 325 p.
:Trinity College.
- 112- Palmer, Edward H.: A descriptive catalogue of the arabic, persian and turkish manuscripts in the library of Trinity College... with an appendix, containing a catalogue of the hebrew and samaritan mss. in the same library. Cambridge: Deighton Bell and Co. 1870, VII, 235 p.
Edinburg: New College.
- 113- Walsh, John R.: The Turkish manuscripts in New College Edinburg. *Oriens* 12, No. 1-2 (1959), p. 171-189.
Glasgow: Hunterian Library of the University.
- 114- Robson, J.: Catalogue of the oriental manuscripts in the library of the University of Glasgow. *Studia Semitica et Orientalia. Vol. II. Presentation Volume to W. B. Stevenson*, 1945, p. 116-137.
- 115- Weir, T. H.: The persian and turkish manuscripts in the Hunterian Library of the University of Glasgow. *JRAS* (1906), p. 595-609.
- 116- Young, John- P. Henderson Aitken : A catalogue of the manuscripts in the library of the Hunterian Museum in the University of Glasgow (Glasgow: James Mac Lehosé and Sons, 1908), p. 453-523.
Liverpool: University Library.
- 117- A guide to the manuscripts collection in Liverpool University Library (Liverpool: University Press, 1962), p. 27-28. *Library Publication No. 1.*
London: British Museum.
- 118- Rieu, Charles P.: Catalogue of the Turkish manuscripts in the British Museum. London: Longmans and Co. 1888, XI, 345 p³⁸.

³⁸ Kitaphğa 1888 yılına kadar giren yazmaları kapsamaktadır. Bundan sonraki tarihlerde satın alınan yazmalar için *Bulletin of the Association of British Orientalists. London Vol.*

:Royal Asiatic Society.

119- Codrington, Oliver : Catalogue of the arabic, persian, hindustani and turkish manuscripts in the Library of the Royal Asiatic Society *JRAS* (1892), p. 501-569.

120- Morley, William H.: A catalogue of manuscripts in arabic, persian, turkish and hindustani languages, preserved in the libraries of the Royal Asiatic Society and the Translation Found of Great Britain and Ireland. [London], 1838³⁹.

:Royal College of Physician.

121- Tritton, A. S.: Catalogue of oriental manuscripts in the library of the Royal College of Physicians. *JRAS* (1951), p. 182-192.

:School of the Oriental and African Studies.

122- Catalogue of manuscripts and microfilms. School of Oriental and African Studies. University of London Library catalogue. (Boston, Mass: G. K. Hall and Co. 1963), Vol. 22, p. 9, 53, 71-73.

Manchester: John Rylands Library.

123- [Crawford, James Ludovic Lindsay]: *Bibliotheca Lindesiana*⁴⁰. Hand-

---

1, No. 1 (1963), p. 23; Vol. 1. No. 2 (1963), p. 14; Vol. 2, No. 1-2 (1964), p. 24-25; Vol. 3, No. 1-2 (1965), p. 63-64. ve *The British Museum Quarterly* Vol. 4, No. 3 (1929), p. 113; Vol. 6, No. 1-2 (1931-1932), p. 55; Vol. 8, No. 1 (1933), p. 13; Vol. 11, No. 1-2 (1936-1937), p. 99; Vol. 24, No. 3-4 (1961), p. 76-81; Vol. 25, No. 3-4 (1962), p. 105-106; Vol. 26, No. 1-2 (1963), p. 71-72; Vol. 26, No. 3-4 (1963), p. 134; Vol. 27, No. 1-2 (1963-1964), p. 118-119; Vol. 28, No. 3-4 (1964), p. 109; Vol. 29, No. 1-2 (1964-65), p. 59-60; Vol. 31, No. 1-2 (1966-67), p. 62, 142 de verilmiştir. Ayrıca, kitaplıkta geçici, daktilo edilmiş *Referens to manuscripts preserved in the British Museum but not noticed in any printed catalogue* adı altında Meredith G. Owens'in basit bir listesi vardır.

³⁹ Göremediğim bu katalog için bk. *Catalogue of the Royal Asiatic Society* (London: Pub. by the Society, 1893), p. 17.

⁴⁰ Abdülkadir Salgır, *Türk kültürünü araştıracak kimselere faydalı olabilecek bir bibliyografya denemesi*. Türk Küt. Der. Bül. XI, sayı 3-4 (1962), s. 85-103 adlı yazısında, adlarını tesbit ettikleri halde basılı kütüphane kataloglarında bibliyografik künyelerini bulamadığı eserlerden (s. 103), Kerney, M. Handlist of oriental manuscripts arabic, persian, turkish in the Bibliotheca Lindesiana, yine kendi yazısında (s. 98), No. 16 da bahsetmiştir. M. Kerney adı geçen esere yalnız bir önsöz yazmıştır. krş. *The Library of Congress. Author Catalog, a cumulative list. 1948-52* ve *The National Union Catalog. Pre- 1956 Imprints*, Vol. 126; p. 593, Yine aynı yazıda (s. 96), No. 9 ve (s. 98) No. 18 de adı geçen eserler katalog olmayıp başka başka Latince eserlerdir. Ancak No. 9'daki eserde Boecler, J. H. Commentarius... N. C. J. adlı biri, Türk yazarları hakkında bir bibliyografya vermiştir.

list of oriental manuscripts. Arabic, persian, turkish. Introduction by Michael Kerney. [Aberdeen], Privately printed, 1898, XLI, 268 p.

Oxford: Bodleian Library ⁴¹.

120- Sachau, Eduard : Catalogue of the persian, turkish, hindûstânî and pushtû manuscripts in the Bodleian Library, begun by Professor Ed. Sachau, continued, completed and edited by Hermann Ethé. 3 Vol. (Oxford: The Clarendon Press, 1889-1954). Vol. 2. part. II, col. 1157-1278; Additional, 1353-1355. *Catalogi codd. mss. Bibliothecae Bodleianae, pars XIII.*

125- Uri, Joannes : Bibliothecae Bodleianae manuscriptorum orientalium videlicet hebraicorum, chaldaicorum. syriacorum, aethiopicorum, arabicorum, persicorum, turcicorum, copticorumque catalogus. 2 Vol. (Oxonii: Typographeo Clarendaniano, 1787-1835), codices turcici, p. 302-317.

126- Catalogue of several hundred manuscripts works in various oriental languages collected by Sir William Ouseley⁴². (London: A. J. Valpy, 1831), p. 19.

:Magdalen College.

127- Gryphus, Christ.: Progr. quo codices mss. Persici et Turcici bibliothecae Magdalenae exhibentur. Vratislaviae, 1702.

IRAK

Bagdad: Camiat al-Hikma.

128- 'Avvad, Gurgis: Fihrist mahtûtât hizānat Ya'qub Sarkis al-muhdat ila Camiat al-Hikma fi Bagdad. (Catalogue of the arabic, turkish, persian and syriac manuscripts in the Ya'qub Sarkis collection of the library of al-Hikma University). Bagdad: Matbaa-i al-Ani, 1966. *Publication of the al-Hikma University of Bagdad.*

Basra: al-Maktaba al-Abbāsiya.

129- Hakānî, Ali: Mahtûtât al-Maktaba al-Abbāsiyah fi'l Basra. C. 1- Basra: Matbaat al-Macmua al-ilmi al-Îraki, 1961, 98 s.

⁴¹ A. F. L. Beeston, *The Oriental collection of the Bodleian Library*. Bodleian Library Record, Vol. 5, No. 2 (1954), p. 73-79.

⁴² John, Martin, *Bibliographical Catalogue of Privately printed books*. 2 edit. (London: Woodfall and Kinder, 1854), p. 137.

İRAN

Meşhed: Kitabhane-i Medrese-i Rıza.

- 130- Uktâ'î: Fihrist-i kütüb-i kitabhane-i mubarek-i astane-i kudsi-i Rıza-
vî. 5. C. (Meşhed, 1305-1329), C. 1, s. 33, 61; C. 2, s. 375, 377; C. 3, s.
78; C. 4, s. 368, 398, 403; C. 5, s. 598.

Tahran: Kitabhane-i Danişgede-i Edebiyyat.

- 131- Daniş-Pacuh, M. Taki: Fihrist-i nüshaha-yi hatt-i Kitabhane-i
Danişgede-i Edebiyyat. (Mecmua-i vakf-i Ali Asgar Hikmet). Tehran:
Çaphane-i Danişgede, 1341, 104 s.

:Kütübhanesi Şurai Millî.

- 132- Hayri, Abd ul-Huseyn: Fihrist-i Kitabhane-i şurai millî. 18 C.
(Tehran: Çaphane-i Millî, 1348,) C. 10 kıs. 3 ve C. 17 tür. yer.
:Madrassa-i Sipahsâlâr.

- 133- İbn Yusuf Şirazî: Fihrist-i Kitabhane-i Madrasa-i Ali Sipahsâlâr.
2. C. Tehran, 1315-1318.

Tebriz: Kitabhane-i Terbiyyet.

- 134- Nahcuvanî, M.: Fihrist-i kitabhane-i devlet-i Terbiyyet-i Tebriz. (Teb-
riz, 1329,) s. 111, 160, 196, 228.

İRLANDA

Dublin: Chester Beatty Library.

- 135- Minorski, V.: The Chester Beatty Library, a catalogue of the Turkish
manuscripts and miniatures by V. Minorski. With an introduction
by J. V. S. Wilkinson. Dublin: H. Figgis, 1958, XXXV, 145 p. 43 pl.
:Trinity College.

- 136- Abbott, Thomas K.: Catalogue of the manuscripts in the library
of Trinity College. Dublin: H. Figgis, 1900, XXVI, 606 p. [Türkçe
yazmalar No. 1617-1623].

İSPANYA

Escorial:

- 137- Derenbourg, Hartwig: Les manuscrits arabes de l'Escorial. 3 Vol.
(Paris: E. Leroux, 1884-1928), Vol. 1, p. 325, 331, 371; 417; Vol. 3, p.
194-195; 232-233. *Publication des langues vivantes ser. II.*

İSVEÇ

Lund: Universitesbibliothek.

138- Tornberg, Carl J.: Codices orientales bibliothecae regiae Universitatis Lundensis. Lundae: Litteris Berlingianis, 1850 ve suppl. 1853. Stockholm: Kungl. Bibliothek.

139- Riedel, Wilhelm : Kataloger över Kungl. biblioteks i Stockholm handskrifter. Stockholm, 1923. *Kungl. bibliotekets Handlingar Bilogar n. f. 3.*

Uppsala: Universitesbibliothek.

140- Sparwenfeldt, Johan G.: Catalogus centuriae librorum rarissimorum manuscript et partim impressorum, arabicorum, persicorum, turcicorum, graecorum, latinorum etc. qua anno 1705 bibliothecam publicam Academiae Upsalensis auxit et exornavit vir illustris et generosissimus Ioan. Gabr. Sparvenfeldius. Upsaliae: Typis J. Henr. Werneri, 1706, 3 pl. XXIV, 74 p.

141- Tornberg, Carl J.: Codices arabici, persici, et turcici bibliothecae Regiae Universitatis Upsaliensis. Lundae: Litteris Berlingianis, 1849, XXIV, 354 p.

142- Zetterstéen, Karl V.: Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der Universitätsbibliothek zu Uppsala. 2 Vol. Uppsala: Almqvist and Wiksells, 1930-1935. *Acta Bibliothecae R. Universitatis Upsaliensis. III-IV*⁴³.

İSVİÇRE

Bern: Historischen Museum.

143- Moifar, Mohammad Djafar: Catalogue des manuscrits orientaux. *Jahrbuch des Bernischen Historischen Museums in Bern* Bd. XLIII-XLIV (1963-1964), p. 489-514. :Stadtbibliothek.

144- Hagen, Hermannus: Catalogus codicum Bernensium (Bibliotheca Bongarsiana), Bernae: Typis B. F. Haller, 1875. [bk. Dizin, s. 631].

⁴³ Daha önce *Le Monde Oriental*'de Vol. 22 (1928), XVIII, 498 p. ve Vol. 29 (1935), X, 180 p. çıkmıştır.

ITALYA

Bologna: Biblioteca Universitaria.

- 145- Hammer, Giuseppe de: Lettere sui manoscritti orientali e particolarmente arabi che si trovano nelle diverse biblioteche d'Italia. Lettera VII. *Biblioteca Italiana* t. 56 (1829), p. 28-35.
- 146- Rosen, Victor R.: Remarques sur les manuscrits orientaux de la collection Marsigli a Bologne⁴⁴. (Rome: Imprimerie de l'Académie Royale de Lyncei, 1885), p. 17-22.
- 147- Talman, Michael: Elenchus librorum orientalium manuscriptorum... Aloysio Ferdinando Marsigli... portim in ultimo bello turcico et partim in itinere Constantinopolim suscepto collectorum, coemtorúmque. Viennae Austriae, 1702, IV, 63 p.

Catania: Bibliotheca Universitaria.

- 148- Mortillaro, V.: Lettera al card. A Mai sui mss. arabici che si conservano in alcune biblioteche di Sicilia. Opuscoli di vario genere. (Palermo: 1836), p. 193.

Firenze: Biblioteca Mediceo-Laurenziana.

- 149- Assemanus, Stephanus Evodius: Bibliothecae mediceae laurentianae et palatinae codicum mss. orientalium catalogus, sub auspiciis regiae celsitudinis serenissimi Francisci III. Stephanus Evodius Assemanus archiep. Apameae recensuit, digessit notis illustravit Antonio Francisco Gorio curante. Florentiae: Typis Albuziniano, 1742, LXXII, 492, [57], p.
- 150- Hammer, Giuseppe de: Lettera VI. Laurenziana di Firenze. *Biblioteca Italiana* 54 (1829), p. 24-27.
:Biblioteca Riccardiana.
- 151- Gabrieli, Giuseppe: Manoscritti e carte orientali nelle Biblioteche e negli Archivi d'Italia⁴⁵. (Firenze: Leo Olschki, 1930), p. 71-74.
:Biblioteca Nazionale Centrale.
- 152- Hammer, Giuseppe de: Lettera VI. *Biblioteca Italiana* 54 (1829), p. 27-28.

⁴⁴ Ayrca bk. *ARAL* Vol. 12 (1883-1884), p. 163-295,

⁴⁵ Krş. *Novelle Letterarie* 1774, p. 625-626.

- 153- Mazzatinti, Giuseppe: Inventari dei manoscritti delle Biblioteche d' Italia. (Forli: Tipog. L. Bornandini, 1902-1903), Vol. 12, p. 105.
Genova: Biblioteca Universitaria.
- 154- Sacy, Silvestre de: Manoscritti orientali della Biblioteca della reale Università di Genova. *Bolletino Italiano degli Studi Orientali* 1 (1876-1877), p. 410-412.
Gravina di Puglia: Museo Pomarici-Santomasi.
- 155- Gabrieli, Giuseppe: Maurizio Lettieri. *Gazzetta di Puglia*, 16. XII. 1926.
Milano: Biblioteca Ambrosiana.
- 156- Hammer, Giuseppe de: Lettera I. *Biblioteca Italiana* 42 (1826), p. 27-36.
- 157- [Hammer, Giuseppe de]: Catalogi dei codici arabi, persiani, e turchi della Biblioteca Ambrosiana. *Biblioteca Italiana* 94 (1839), p. 22-49, 322-348.
- 158- Griffini, Eugenio: Lista dei manoscritti arabi nuovo fondo della Biblioteca Ambrosiana di Milano. *RSO* Vol. 3 (1910), p. 920.
:Biblioteca Braidense.
- 159- Gabrieli, Giuseppe: Notizie statistiche storiche bibliografiche. (Milano: A. Mondari, 1936), p. 104.
Modena: Biblioteca Estense.
- 160- Bernheimer, Carlo: Catalogo dei manoscritti orientali della Biblioteca Estense. (Roma: Libreria della stato, 1960), p. 69-71. *Ministero della pubblica istruzione. Indici e cataloghi, nuova serie* 4.
- Montecassino: Biblioteca dell'Abbazia.
- 161- Gabrieli, Giuseppe: Manoscritti e carte... p. 28-29.
Napoli: Biblioteca Nazionale.
- 162- Hammer, Giuseppe de: Lettera II. *Biblioteca Italiana* 45 (1827), p. 32-41.
- 163- Monaco, A.: Les manuscrits orientaux de la Bibliothèque Nationale de Naples. *Le Muséon* 1 (1882), p. 99-103.

Palermo: Biblioteca Nazionale Universitaria.

164- Lagumina, B.: Catalogo dei codici orientali della Biblioteca Nazionale di Palermo. (Firenze, 1889), p. 31. *Catalogi dei codici orientali di alcune biblioteche d'Italia fasc. IV.*

Parma: Biblioteca Palatina.

165- Hammer, Giuseppe de: Lettera VIII. *Biblioteca Italiana*. 59 (1830), p. 186-189.

Roma: Biblioteca della Accademia dei Lincei.

166- Gabrieli, Giuseppe: La fondazione Caetani per gli studi musulmani⁴⁶. (Roma: Accademia dei Lincei, 1926), p. 96.

:Biblioteca Angelica.

167- Guidi, Ignazio: Catalogi dei siriaci, arabi, turchi, etiopici e copti della Biblioteca Angelica. *Cataloghi dei codici orientali di alcune biblioteche d'Italia, fas. I.*

Roma: Biblioteca Casanatense.

168- Bonelli, Luigi: Catalogo dei codici arabi, persiani e turchi della Biblioteca Casanatense. Firenze: 1892, p. 442-465. *Catalogi dei codici orientali di alcune biblioteche d'Italia, fas. V.*

169- Hammer, Giuseppe de: Lettera V. *Biblioteca Italiana* 50 (1828), p. 161-62.

:Biblioteca Nazionale Centrale Vittorio Emanuele II.

170- Guidi, Ignazio: Catalogo dei codici arabi, turchi e persiani della Biblioteca Vittorio Emanuele. *Catalogi dei cadici orientali di alcune biblioteche d'Italia, fas. I.*

:Pontificia Biblioteca Vaticana⁴⁷.

171- Assemanus, Joseph Simonius⁴⁸: Bibliotheca Orientalis Clementino-Vaticana, in qua manuscriptos codices syriacos, arabicos, persicos,

⁴⁶ Daha önce *Rendiconti della Reale Accademia dei Lincei, Classe di Scienze morali storiche e filologiche* ser. 5, Vol. 9 (1900), p. 422-455; ser. 5, Vol. 20 (1911), p. 570-578; Vol. 21 (1912), p. 109-124; 257-273; ser. 6, Vol. 11 (1935), p. 345-347 de çıkmıştır.

⁴⁷ Bu değerli kitaplık ve çeşitli katalogları için bk. G. Levi della Vida, *Ricerche sulla formazione del Più antico fondo dei manoscritti orientali della Biblioteca Vaticana* (Vaticano: Bibliotheca apostolica, 1939), *Studi e Testi* 92 ve E. Tisserant, *I cataloghi stampati dei manoscritti orientali della Biblioteca Vaticana dal 700 ad oggi* (Orientalia nova ser. Vol. V (1936), p. 102-108).

⁴⁸ Kaynaklarda sık sık adları karıştırılan Assemani'lerden Joseph Simon Assémani (1687-

- turcicos, hebraicos, samaritanos, armenicos, aethiopicos, graecos, aegyptiacos, ibericos et malabaricos jussu et munificentia Clementis XI, pontificis maximi ex Oriente conquisitos comparatos, avectos et Bibliothecae Vaticanae addictos recensuit, digessit et genuina scripta à spuriis secrevit addita singularum auctorum vita, Joseph Simonius Assemanus. 3 Vol. in-4. Romae: Typis Sacrae congregationis de propaganda fide, 1719-1728. [Türkçe yazmalar I, s. 589-591].
- 172- Hammer, Giuseppe de : Lettera III. *Biblioteca Italiana*. 46 (1827), p. 31-40; t. 47 (1827), p. 10-20; Lettera IV. 49 (1828), p. 15-22; Lettera VI. 50 (1828), p. 158-161.
- 173- Horn, Paul : Aus italienischen Bibliotheken I. Die persischen und türkischen Handschriften des Vaticans⁴⁹. *ZDMG* Bd. 51 (1897), s. 1-65.
- 174- Levi della Vida, Giorgio : Elenco dei manoscritti arabi islamici della Biblioteca Vaticana. (Città del Vaticano: Biblioteca apostolica vaticana, 1935), Vol. 1, p. 239-247; 277-80. *Studi e Testi* 67.
- 175- Maio, Angelo : Scriptorum Veterum Nova Collectio. E vaticanis codicibus edita ab Angelo Maio Bibliothecae vaticanae praefecto. (Romae: Typis Vaticanis, 1831), Vol. IV, p. 652-678.
- 176- Rossi, Ettore.: Elenco dei manoscritti turchi della Biblioteca Vaticana vaticani, barberiniani, borgiani, rossiani, chigiani, Città del Vaticano: Biblioteca apostolica vaticana, 1953. XXII, 415 p. *Studi e Testi* 174.
- Torino: Biblioteca del Re.
- 177- P[romis, V[incent] : I manoscritti orientali della Biblioteca del Re a Torino. *Bolletino Italiano degli Studi Orientali*. 1 (1876), p. 86-92.
- :Biblioteca Accademia delle Scienze.
- 178- Nallino, Carlo A.: I manoscritti arabi, turchi e siriaci della reale Accademia delle Scienze di Torino. *Memorie della Reale Accademia*

1768) aslen Lübnanlı Marunflerdendir. Yusuf Şem'un as-Simani diye bilinir. Etienne Evode Assémani kız kardeşinin oğlu, Joseph Aloys Assémani de erkek kardeşinin oğludur. Fazla bilgi için bk. E. Tisserant, Notes pour servir à la biographie d'Etienne Evode Assémani. *Oriens Christianus* ser. 3, Vol. 7 (1932), p. 264-276 ve Pierre Dib, Joseph Simon Assémani et ses deux neveux, Leurs testaments. (Paris: Maisonneuve, 1939), 32 p.

⁴⁹ Krş. A. Salgar, *Türk kültürünü arař.* s. 103.

- della Scienze di Torino*. Ser. 2, Vol. 50 (1901), p. 92-101.
:Biblioteca Nazionale Universitaria.
- 179- Nallino, Carlo A.: I manoscritti arabi, persiani e turchi della Biblioteca Nazionale di Torino. *Memorie della Reale Accademia delle Scienze di Torino*. Ser. 2, Vol. 50 (1901), p. 81-87.
- 180- Pizzi, Italo : Il riconoscimento dei manoscritti arabi, persiani, turchi della R. Biblioteca Universitaria di Torino dopo l'incendio del 26 Generio 1904. *Atti della R. Accademia delle Scienze di Torino*. Vol. 39 (1903-1904), p. 1067-1069.
Udine: Biblioteca Arcivescovile.
- 181- Gabrieli, Giuseppe: Manoscritti e carte... p. 53-54.
Venezia: Biblioteca Marciana.
- 182- Assemanus, Joseph S.: Catalogo dei codici manoscritti orientali della Biblioteca Naniana, compilato dall'Abate S.V.Vi s'aggiunge l'illustrazione delle Monete Cufiche del Museo Naniano. Padova, 1787-1792, 2 part in-1.
- 183- Berardelli, D. M. : Codicum omnium graecorum, arabicorum, aliarumque linguarum orientalium qui manuscripti in Bibliotheca SS. Ioannis et Pauli Venetiarum ad praedic asservantur catalogus. *Nuova raccolta d'Opuscoli Scientifici e Filologici*. Vol. 20 (1770), p. 161-240.
:Biblioteca del Seminari Patriarcale.
- 184- O'Carroll, E. Hoennig : Il compiute riordinamento della Biblioteca del Seminario Patriarcale. (Venezia: 1939), p. 9.
:San Lazzaro. Biblioteca dei PP. Mechitaristi⁵⁰.
- 185- Hammer, Giuseppe de : Lettera IX. *Biblioteca Italiana* 62 (1831), p. 306-311.

KIBRIS

Lefkoşe: II. Mahmut Kütüphanesi.

- 186- Parmaksızoğlu, İsmet : Kıbrıs Sultan ikinci Mahmut Kütüphanesi. Ankara: Ulusoğlu Basımevi, 1964. 42 s. *Türk Kütüphaneciler Derneği yayını* [Türkçe yazmalar s. 15-42].

⁵⁰ Muallim M. Cevdet. *Ermeni mesayii ilmiyesi ve Venedikte Sen Lazar Dervişleri Akademisi*. Muallimler Mecmuası, c. 3, sayı 23 (1924), s. 764-778 ve Victor Langlois, *Notice sur le couvent l'Arménien de l'île St. Lazare de Venise*. (Venice: Typographie de St. Lazare, 1869).

LÜBNAN

Beyrut: American University of Beirut Library.

187- Mahtutat al-hizanat ul-Maglufiyya fi cami'at ul-amirikiyya. Beirut, 1926.

MACARİSTAN

Budapest: Magyar Nemzeti Múzeum.

188- Goldziher, Ignác: A Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtár keleti kéziratai. Budapest, 1880, 45 p.

:Tudományegyetem.

189- Catalogus codicum Bibliothecae Universitatis regiae scientiarum Budapestinensis. Budapest, 1881.

MISIR

Kahire: Kutubhane-i Hidiviyya.

190- Ali Hilmi al-Dāgistānī: Fihrist al-kutub at turkiyya al-mahfuza bi'l kutubhana al-misriyya. Mısır: Matbaat'ul-Osmaniyye, 1306, 406 s.

Sina: St. Catherine Monastery⁵¹.

Clark, Kenneth, W.: Checklist of manuscripts in St. Catherine's monastery. (Washington: Library of Congress, 1952), p. 37.

POLONYA

191- Majda, Tadeusz: Katalog rekopisów tureckich i perskich. Warszawa: Państwowe Wydawn. Naukowe, 1967, 236 p. *Polska Akademia Nauk. Zakład Orientalistyki. Katalog rekopisów orientalnych ze zbiorów polskich. Vol. V. Part 2.*

Breslau [Wrocław]: Biblioteka Uniwersytecka.

193- Brockelmann, Carl: Verzeichnis der arabischen, persischen, türkischen und hebräischen Handschriften der Stadtbibliothek zu Breslau. Breslau: M. und H. Marcus, 1903, 53 s.

⁵¹ Bu manastırda bulunan 750 adet ferman için bk. Murad Kâmil, *Catalogue of all manuscripts in the monastery of St. Catherine on Mount Sinai* (Wiesbaden: O. Harrassowitz, 1970).

- 194- Kohnova, Renata: Zbiory rękopisów wschodnich w bibliotekach Wrocławskich. *Przegląd Orientalistyczny* No. 2 (10), 1954, p. 283-291.
- 195- Richter, Gustav: Verzeichnis der orientalischen Handschriften der Staats- und Universitätsbibliothek Breslau. Leipzig: O. Harrassowitz, 1933, VIII, 63 s.
- Kraków: Uniwersytetu Jagiellońskiej.
- 196- Jalbrzykowska, Anna: Inwentarz rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej. (Kraków: Nakładem Uniwersytetu Jagiellońskiego, 1966), Vol. 2, p. 42, Vol. 3, p. 222.

PORTEKİZ

Lisboa: Biblioteca Nacional.

- 197- Basset, René: Notice sommaire des manuscrits orientaux de deux bibliothèques de Lisbonne. Mémoire destiné à la 10ème session du Congrès International des Orientalistes. Lisbonne: Imprimerie Nationale, 1894, 31 p. *Société de Géographie de Lisbonne*.

ROMANYA

București: Biblioteca Academiei Romine.

- 198- Guboglu, Mihail: Inventarul manuscriselor orientale din Biblioteca Academiei Romine. *Analele Academiei Romine. Memoriile Secțiunii Istorice*. Ser. 3. Mem. 4. Vol. 28 (1946), p. 7-51.
- Cluj: Biblioteca Academiei Romine.
- 199- Guboglu, Mihail: Manuscrisele și tipariturile orientale din fondul T. Ciparu, al Bibliotecii filialei din Cluj a Academiei. *Societatea de Științe Istorice și Filologice. Limba și Literatură*. Vol. 3 (1957), p. 147-166.

SOVYETLER BİRLİĞİ

Aşkabad:

- 200- Bartol'd, V. V.: Otčet o komandirovke v Turkestone. *ZVO* 15 (1902-1903), s. 173-180.

Baku: Trudı Respublikanskogo Rukopisnogo Fonda.

201- Sultanov, M. S.: Azerbeycan İlimler Akademiyası Respublika el-yazmaları fondu Elyazmaları katalogu. I. cilt. Tarih, cografiya, edebiyat nezeriyyesi, tezkireler, bedi'i edebiyat ve münşe'ât. Baku: Azerbeycan İlimler Akad. neşr., 1963, 514 s., 34 pl.

Bartol'd. V.V.: Sobranie vostoçnih rukopisey v Baku. *IAN* ser. VI, No. 18 (1925), p. 951-965.

Kazan:

202- Fethi, A.: Opisanie rukopisey nauçnoy biblioteki im. N. İ. Lobaçevskogo Kazanskogo Universiteta. II part. Kazan, 1960-1962.

203- Karimullin, A. G.: Vostokovednie fondi Kazanskogo Universiteta. *Problemi Vostokovedenya* No. 1 (1959), p. 154-157.

Har'kov:

204- Kovalevski, A.: Opisanie vostaçnih rukopisey Tsenral'noy biblioteki Har'kovskogo Universiteta. *Bibliografiya Vostoka*, 7 (1934), p. 105-114.

Leningrad: Institut Narodov Azii.

205- Faleva, P. A.: Osmanskiya rukopisi, postupivşie v Aziatiski Muzei *IAN* ser. VI. Vol. 12 (1918), p. 1619-1630.

206- Dmitrieva, Lyudmila V.: Opisanie tyurkskih rukopisey Instituta Narodov Azii, I, İstoriya. Moskva: Nauka, 1965; 258 p.

207- Dorn, B.: Die letzen Erwerbungen des Asiatischen Museum im Jahre 1848. *Mélanges Asiatiqes* I (1849), p. 1-15.

208- Dorn, B.: Über die vom General Adjutanten von Kaufmann dem Asiatischen Museum verehrten morgenländischen Handschriften. *Mélanges Asiatiqes* VII (1876), p. 395-415.

209- Muginov, Abdulladjan M.: Opisanie uygurskih rukopisey Instituta narodov Azii. Moskva: Vostoçnyy İnst. 1962, 205 p.

210- Dorn, B.: Über die vom Wirkl. Staatsroht Chanykov dem Asiatischen Museum zugekommenen Sendungen von morgenländischen Münzen und Handschriften. *Mélanges Asiatiqes* IV (1869), p. 29-62.

211- Dorn, B.: Das Asiatische Museum im Jahre 1865. *Mélanges Asiatiqes* V (1867), p. 453-464.

212- Dorn, B.: Die Fonton'sche Handschriftensammlung. *Mélanges Asiatiqes* VIII (1876-1881), p. 189-196.

- 213- Kraçkovskiy, İ. Yu.: Blied Bumag Barona Rozena postupiv-
şih Asiatskii Muzei Rossiyskoy Akademiya Nauk. *IAN* 12 (1918),
p. 1323-1350.
- 214- Salemann, C.: Neue Erwerbungen des Asiatischen Museum. *Mélan-
ges Asiaticques* IX, (1887), p. 321-402.
- 215- Salemann, C.: Das Asiatische Museum im Jahre 1890. Nebst Nach-
trägen. *Mélanges Asiaticques* X (1892), s. 271-292.
:Publiçnaya Biblioteka.
- 216- Dorn, Boris A.: Catalogue des manuscrits et xylographes orientaux
de la Bibliothèque impériale publique de St. Pétersbourg. St. Péters-
bourg: Imprimerie de l'Académie impériale des sciences, 1852, XLIV,
719 p.
- 217- Dorn, Boris, A.: Die Sammlung von morgenländischen Handschrif-
ten, welche die Kaiserliche öffentliche Bibliothek zu St. Pétersburg im
Jahre 1864 von Chanykov erworben hat. St. Petersburg: Buchdruckei
der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften, 1865. 93 s.
Leningrad: Biblioteka Universiteta.
- 218- Zaleman, K.- Rozen, V.: "Spisok persidkim, turetsko-tatarskim i
arabskim rukopisyam, Biblioteki İmp. St. Petrogradskago Univer-
siteta." *ZVO*. II, (1887), p. 241-262; III, (1888), p. 197-220.
- 219- Salemann, C.- Rosen, V.: Indices alphabetici codicum manuscrip-
torum persicorum, turcicorum, arabicorum qui in Bibliotheca Imperia-
lis Literarum Universitatis Petropolitanae adservantur. Petropoli: 1888.
[No, 218deki katalogun Latincesidir.]
- 220- Romaskeviç, A.: Spisok persidskih, turetsko-tatarskih i arab-
skih rukopisey Biblioteki Petrogradskago Universiteta. *ZKV* I (1925),
p. 353-371.
- 221- Romaskewicz, A.: Indices alphabetici codicum manuscriptorum per-
sicorum, turcicorum, arabicorum qui in Bibliotheca Universitatis Pet-
ropolitanae adservantur. Leningrad: Akademiya Nauk, 1925, 19 p. [No,
220'deki katalogun Latincesidir.]
- 222- Taşirdjanov, A. T.: Spisok tadjikskih, persidskih i tyurkskih
rukopisi Vostoçnogo Fakulteta Leningradskogo Gosudarstvennogo Uni-
versiteta. *VLU*. Seriya istorii, yazıka i literaturı. No. 8 (1957), p. 63-69.

- 223- Taħirdjanov, A. T.: Spisok tadjikskih, persidskih i tyurkskih rukopisi Vostočnogo otdela Biblioteki LGU (prodoljenje spiskov K. F. Zalemana i A. A. Romaskeviča.) Moskva: Nauka, 1967, 19 p. :Učebnoe otdelenie Vostočnih yazıkov.
- 224- Smirnow, Vasiliy D.: Manuscripts turcs de l'Institut des langues orientales. Saint Pétersbourg: Impr. de l'Académie impériale des sciences, 1897, 216 p.
- 225- Volin, S. L.: Leningrad kitaplıklarındaki Nevaî yazmaları hakkında⁵² Çev. Rasime Uygun. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı. Belleten* 1955. (Ankara: T.T.K. Bas. 1955), s. 99-141.
- Moskova: Biblioteka Universiteta.
- 226- Petrov, P. İ.: Obozrenie arabskih, persidskih i turetskih rukopisey v biblioteke İmperatorskago Moskovskago Universiteta. *Jurnal Ministersva Narodnogo Prosveşçeniya*. Vol. 13 (1837), p. 549-555.
- Taşkent: Publiçnaya Biblioteka.
- 227- Kal', E.: Persidskie, arabskie i turskie rukopisi Turkestanskoy publiçnoy biblioteki. Taşkent, 1889, 75 p. :Biblioteka Universiteta.
- 228- Semenov, Aleksandr A.: Opisanie persidskih, arabskih i tyurkskih rukopisey Fundamental'noy Biblioteki Sredneaziatskogo gosudarstvennogo Universiteta. Taşkent, 1935. *Sredne-asiatskiy universitet... Acta Universitatis Asiae Mediae ser. II. Orientalia fas. 4.*
- 229- Semenov, Aleksandr A.: Opisanie tadjikskih, persidskih, arabskih i tyuretskih rukopisey Fundamental'noy Bibliotheki Sredneaziatskogo gosudarstvennogo Universiteta im. V. İ. Lenina. Taşkent, 1956. :Institut Vostokovedeniya⁵³.
- 230- Semenov, Aleksandr A.: Sobranie vostočnih rukopisey Akademii Nauk Uzbekskoy SSR. Taşkent. 8 Vol. Taşkent: 1951-1967. *Akademiya Nauk Uzbekskoy SSR Institut Vestokovedeniya.*

⁵² S.L. Volin, Opisanie rukopisey proizvedeniy Navoi v Leningradskih sobraniyah. *Sbornik Alişer Navoi. A. K. Barovkov. A.N.* 1946, p. 203-235.

⁵³ S. Azimjanova, *The oriental manuscripts the Uzbek Academy of Science*. Papers presented by the Soviet delegation at the International Congress of Orientalists Moscow, 1957, part 7.

SURIYE

Haleb: al-Ahmadiya.

231- Flügel, Gustav: *Lexicon...* Vol. VII, p. 30-37.

TÜRKİYE

232- Levend, Agâh Sırrı: Türkiye kitaplıklarındaki Nevaî yazmaları. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı. Belleten 1958.* (Ankara: T. T. K. Bas. 1958), s. 179-209.

233- Süsseim, Karl: Aus anatolischen Bibliotheken. *Beiträge zur Kenntnis des Orients.* Bd. 7, (1909), p. 77-88.

234- Togan, Zeki Velidi: Türkiye kütüphanelerindeki bazı yazmalar. *İTED C. II*, kıs. 1 (1956-57), s. 59-88.

Burdur:

235- Ateş, Ahmet: Burdur-Antalya ve havalisi kütüphanelerinde bulunan türkçe, arapça ve farsça bazı mühim eserler. *TDED C. 2*, sayı 1-2, (1947), s. 171-191.

Bursa:

236- Ergin, Muharrem: Bursa kitaplıklarındaki türkçe yazmalar arasında. *TDED C. IV* (1952), s. 107-132.

237- Gülensoy, Tuncer: Bursa Haraççioğlu kitaplığında bulunan Türkçe yazmalar üzerine notlar. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten 1971* (Ankara: Ankara Üniversitesi Bas. 1971), s. 231-246.

238- Une liste des manuscrits choisis parmi les Bibliothèques de Bursa. İstanbul: Millî Eğitim Bas. 1951, 80 p.

239- Bursa'da bulunan kütüphanelerde mevcut kütübün miktar ve nevileriyle esamisini mübeyyin cedveldir, *Vilâyet-i Hüdavendigâr Salnamesi.* Sene 1303. s. 312-404.

Edirne:

240- Uzluk, Feridun N.: Edirne kitaplığında tıp yazmaları. Edirne'nin 600. fethi yıldönümü hatıra kitabı (Ankara: T. T. K. Bas. 1965), s. 321-335. *T. T. K. ser. VII, No. 43.*

Erzurum: Atatürk Üniversitesi Kitaplığı.

241- Alfabetik Katalog. Seyfettin Özege bağış kitapları. (Erzurum: çoğaltma, 1965), C. IV, s. 735-739. *Atatürk Üniversitesi yay. No. 1.*

İstanbul:

242- İstanbul kitaplıkları tarih-coğrafya yazmaları katalogları. 11 fas. İstanbul: Millî Eğitim Basımevi, 1943-1951. *T. C. Millî Eğitim Bakanlığı Kitaplıklar Katalogları yayınlarından, ser. I, No. 1-11.*

243- İstanbul kitaplıkları Türkçe yazma divanlar katalogu. 4 fas. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1947-1969. *T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Kitaplıklar Katalogları yayınlarından, ser. II, No. 1-4.*

244- İstanbul kütüphaneleri Türkçe hamseler kataloğu. İstanbul: Millî Eğitim Basımevi, 1961, VII, 195 s. *T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Kütüphaneler Katalogları Yayınlarından, ser. IV, No. 1.*

245- İstanbul kütüphanelerinde Fatih'in hususî kütüphanesine ve Fatih çağı müelliflerine ait eserler. İstanbul, 1953, 72 s. *İstanbul Üniversitesi yayınlarından, No. 549.*

246- Atsız, Nihal: İstanbul kütüphanelerinde tanınmamış Osmanlı tarihleri. *Türk Küt. Der. Bül. C. VI, sayı 1-2 (1957), s. 47- 81.*

247- Derin, Çetin F.: İstanbul kütüphanelerinde Kâtip Çelebi'ye ait yazma eserler. *Bilgi C. 11 (1957), s. 24-29.*

248- Forrer, Ludwig: Handschriften Osmanischer Historiker in Istanbul. *Der Islam 26 (1942), s. 173-220.*

249- Gökman, Muzaffer: İstanbul kütüphaneleri ve yazma tıp kitapları. İstanbul: İstanbul Matbaası, 1959, 40 s. *İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Tarihi Enstitüsü Neşriyatı, sayı 56.*

250- [Necatigil], Behçet Gönül: İstanbul kütüphanelerinde al-Şakaik ül-Numaniye tercüme ve zeyilleri. *TM sayı 7-8, cüz. 2 (1945), s. 136-168.*

251- Dersaadet kütüphanelerinde mevcut olan kitapların cedvelidir⁵⁴. [y.t.] 552 s.

⁵⁴ Abdurrahman Nacim Efendi'nin hazırladığı tahmin edilen bu katalog, İstanbul vakıf kütüphanelerinin 24'ünü kapsamaktadır. Toplu bir katalog (union catalogue) niteğinde basit bir fihristtir. Kitapçı Raif Yelkeni'ye aitti, tek nüsha olduğu için oldukça değerli sayılan bu fihrist bugün İstanbul Şehir Kütüphanesi Kurma ve Yaşatma Derneği tarafından satın alınmıştır. Mikrofilm, Süleymaniye Kütüphanesi Mikrofilm Arşivi No. 467'dir. Osman

- Aksaray Pertevniyal Valide Sultan Camii Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 252- Aksaray'da Valide Camii şerifi kütüphanesi defteri. Dersaadet: Bab-ı Ali Caddesi 20 no. lu Matbaa, 1311, 69+2 s.
:Amca Hüseyin Paşa Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 253- Defter-i kütüphane-i Amuca Hüseyin Paşa, Dersaadet: Atik Zaptiye Sokağında 63 no. lu Matbaa, 1310, 60 s.
:Aşir Efendi Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 254- Defter-i Kütüphane-i Aşir Efendi. Dersaadet: Mahmut Bey Matbaası, 1306, 193 s.
- 255- Flügel, G.: Lexicon... Vol. VII, p. 439-481.
:Atıf Efendi Kütüphanesi.
- 256- Defter-i Kütüphane-i Atıf Efendi. Dersaadet: Sultan Hamam Caddesinde 14 no. lu Matbaa, 1310, 194 s.
- 257- Flügel, G.: Lexicon... Vol. VII, p. 207-231.
:Ayasofya Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 258- Defter-i Kütüphane-i Ayasofiyeye. Dersaadet: Mahmut Bey Matbaası, 1304, 398 s.
- 259- Flügel, G.: Lexicon... Vol. VII, p. 232-256.
:Beşir Ağa Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 260- Defter-i Kütüphane-i Beşir Ağa. İstanbul: Matbaa-i Amire, 1303, 61 s.
- 261- Flügel, G.: Lexicon Vol... VII, p. 198-207.
:Beşir Ağa Kütüphanesi (Eyüb). [Süleymaniye]
- 262- Defter-i Beşir Ağa Kütüphanesi. İstanbul: Mahmut Bey Matbaası, t.s. 32 s.
:Beyazıt Devlet Kütüphanesi.
- 263- Defter-i Kütüphane-i Umumî. İstanbul: Mahmut Bey Matbaası, t.s. 389 s.
:Çelebi Abdullah Efendi Kütüphanesi. [Süleymaniye]

Ergin tarafından Umumî Fihrist adı verilen bu kitap için bk. *Muallim M. Cevdet'in hayatı, eserleri ve kütüphanesi* (İstanbul, 1937), s. 420-423. Buradan naklen A. Ötüken: *Bibliotekçinin elkitabı* (Ankara, 1942), c. 1, s. 132.

Yine bu fihriste benzer ve kimin hazırladığı bilinmeyen başka bir katalog, Faik Reşit Unat tarafından Ankara Milli Kütüphaneye hediye edilmiştir ki A. Ötüken de Birinci Defter diye adlandırılmıştır. Bk. Ötüken, a.g.e., s. 139.

- 264- Defter-i Kütüphane-i Çelebi Abdullah Efendi. Dersaadet: Alem Matbaası, 1311, 41 + 4 s.
:Çorlulu Ali Paşa Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 265- Defter-i Kütüphane-i Çorlulu Ali Paşa. İstanbul: Matbaa-i Amire, 1303, 35 s.
:Damat İbrahim Paşa Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 266- [Abdurrahman Nacim Efendi]: Damat İbrahim Paşa Kütüphanesi fihristi. Dersaadet: Evkaf-ı Hümayun Matbaası, 1279, lito.
- 267- Defter-i Kütüphane-i Damat İbrahim Paşa. Dersaadet: Atik Zaptiye Sokağında 63 no. lu Matbaa, 1312, 87 s.
- 268- Flügel, G.: Lexicon... Vol. VII, p. 173-186.
:Düğümlü Baba Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 269- Defter-i Kütüphane-i Düğümlü Baba. İstanbul: Atik Zaptiye Sokağında 63 No. lu Matbaa 1310, 47 s.
:Emir Hoca Kemankeş Kütüphanesi. [Üsküdar Selimağa]
- 270- Defter-i Kütüphane-i Emir Hoca Kemankeş. İstanbul: Mahmut Bey Matbaası, t. s. 66 s.
:Esat Efendi (Nakib ül-eşraf) Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 256- Defter-i Kütüphane-i Esat Efendi. İstanbul: Mahmut Bey Matbaası, t. s. 342 s.
:Esat Efendi (Şeyhülislâm) Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 272- Çarşamba'da Esat Efendi Medresesi, Yeni Medrese ve Mehmet Ağa Camii Kütüphaneleri defteri. Dersaadet: Sultan Hamam Caddesinde 14 no. lu Matbaa, 1310, 31 s.
:Eyüp Camii Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 273- Defter-i Kütüphane-i Cami-i şerif-i Eyüp. Dersaadet: Atik Zaptiye Sokağında 63 no. lu Matbaa, 1311, 23 s.
:Fatih Camii Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 274- Defter-i Fatih Kütüphanesi. İstanbul: Mahmut Bey Matbaası, t. s. 381 + 59 s.
- 275- Flügel, G.: Lexicon... Vol. VII, p. 49-76.
:Feyzullah Efendi Kütüphanesi.

- 276- Defter-i Kütüphane-i Feyzullah Efendi ve Şeyh Murat ve Kalkandelenli İsmail İsmail Ağa⁵⁵. Dersaadet: Sultan Hamam Caddesinde 41 No. lu Matbaa. 1310 78 s.
:Galatasaray Kütüphanesi⁵⁶.
- 277- Flügel, G.: Lexicon... Vol. VII, p. 256-265.
Hafız Ahmet Paşa Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 278- Flügel, G.: Lexicon... Vol. VII, p. 106-113.
:Halet Efendi Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 279- Defter-i Kütüphane-i Halet Efendi. İstanbul: Atik Zaptiye Sokağında 78 no. lu Matbaa, 1312, 96 s.
- 280- Flügel, G.: Lexicon... Vol. VII, p. 528-540.
:Hamidiye Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 281- Hamidiye Kütüphanesinde mahfuz kütüb-i mevcudenin defteridir.
Darülhilâfet - ül-Aliyye: Matbaa-i Osmaniye, 1300, 152 s. 153 s.
- 282- Flügel, G.: Lexicon... Vol. VII, p. 503-540.
:Hekimoğlu Ali Paşa Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 283- Defter-i Hekimoğlu Ali Paşa Kütüphanesi. Dersaadet: Alem Matbaası, 1311, 72 s.
:Hekimoğlu Ali Paşa Camii Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- Bk. Kara Mustafa Paşa Kütüphanesi defteri.
:Hüsrev Paşa Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 284- Defter-i Kütüphane-i Hüsrev Paşa. İstanbul: Mahmut Bey Matbaası, t. s. 78 s.
:İsmihan Sultan Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 285- Defter-i Kütüphane-i İsmihan Sultan. Dersaadet: Şirket-i Mürettibiye Matbaası, 1340 (s. 40'ta 1311), 40 s.

⁵⁵ Feyzullah Efendi ve Kalkandelenli İsmail Ağa'nın yazmalarının dağıldığı ve bazı kitaplıklara karıştığı tahmin edilmektedir.

⁵⁶ Müjgân Cunbur, Onsekizinci yüzyılda bir okul kütüphanesinin açılışı *Türk Küt. Der. Bül. C. IX*, sayı 1-2 (1960), s. 1-5; Süheyl Ünver, Galatasaray Kütüphanesi hakkında. *Türk Küt. Der. Bül. C. XII*, sayı 1-2, (1963), s. 43-45; aynı yazar, Eski Galata Sarayı Kütüphanesi. a. g. dergi XVIII, sayı 2 (1969), s. 83-85.

- :Kalkandelenli İsmail Ağa Kütüphanesi,
 Bk: Feyzullah Efendi Kütüphanesi Defteri.
 :Karaçelebizade Hüsamettin Efendi Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 286- Defter-i Karaçelebi Hüsamettin Efendi Kütüphanesi. İstanbul:
 Mahmut Bey Matbaası t. s. 15 s.
 :Kara Mustafa Paşa Kütüphanesi. [Beyazıt Devlet]
- 287- Kara Mustafa Paşa ve Musalla Medresesi ve Hekimoğlu Camii ve
 Kuyucu Murat Kütüphaneleri. Dersaadet: 1310, Atik Zaptiye Sokağında
 63 no. lu Matbaa, 625 s.
 :Kılıç Ali Paşa Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 288- Kılıç Ali Paşa Kütüphanesi defteri. Dersaadet: Bab-ı Ali Caddesinde 20
 no. lu Matbaa, 1311, 93 s.
 :Köprülüzade Mehmet Paşa Kütüphanesi.
- 289- Köprülü Mehmet Paşa Kütüphanesinde mahfuz kütüb-i mevcudenin
 defteridir. y. t. s., 248 s.
- 290- Flügel, G.: Lexicon... Vol. VII, p. 113-136.
 :Kuyucu Murat Paşa Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- Bk. Kara Mustafa Paşa Kütüphanesi defteri.
 Lâleli Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 291- Defter-i Kütüphane-i Lâleli. Dersaadet: Kasbar Matbaası, 1311, 382 s.
- 292- Flügel, G.: Lexicon... Vol. VII, p. 332-351, 352-388.
 :Mahmut Paşa Medresesi Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 293- Mahmut Paşa Medresesi Kütüphanesi ve Rüstem Paşa Kütüphanesi
 defteri. Dersaadet: Bab-ı Ali Caddesinde 20 no. lu Matbaa, 1311, 74 s.
 :Mehmet Ağa Camii Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- Bk. Esat Efendi Medresesi Kütüphanesi defteri.
 :Mihrişah Sultan Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 294- Defter-i Kütüphane-i Mihrişah Sultan. Dersaadet: Şirket-i Mürettibiye
 M. 1310, 76 s.
 :Murat Molla Kütüphanesi.
- 295- Defter-i Kütüphane-i Damatzade Mehmet Murat, İstanbul: Atik
 Zaptiye Sokağında 63 no. lu Matbaa 1311, 179 s.

- 296- Flügel, G.: Lexicon... Vol. VII, p. 481-503.
:Musalla Medresesi Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- Bk. Kara Mustafa Paşa Kütüphanesi defteri.
:Nuruosmaniye Kütüphanesi.
- 297- Nuruosmaniye Kütüphanesinde mahfuz kütüb-i mevcudenin defteridir.
İstanbul: Mahmut Bey Matbaası, 1301, 338 s.
- 298- Flügel, G.: Lexicon... Vol. VII, p. 265-304.
:Ragıp Paşa Kütüphanesi.
- 299- Abdurrahman Nacim Efendi: Koskada kâin Sadr-ı esbak Ragıp Paşa Kütüphanesinde mevcut olan kütüb-i şerifenin defteridir. İstanbul: Takvimhane-i Amire Matbaası, 1285, 80 s.
- 300- Defter-i Kütüphane-i Ragıp Paşa. Dersaadet: Sultanhamam Caddesinde 14 no. lu Matbaa, 1310, 176 s.
- 301- Flügel, G.: Lexicon... Vol. VII, p. 304-332.
:Rüstem Paşa Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- Bk. Mahmut Paşa Kütüphanesi defteri.
:Selim Ağa Kütüphanesi.
- 302- Defter-i Kütüphane-i elhac Selim Ağa. Dersaadet: Şirket-i Mürettibiye Matbaası, 1310, 134 s.
:Selimiye Kütüphanesi. (Pertev Paşa) [Süleymaniye]
- 303- Defter-i Kütüphane-i Selimiye. Dersaadet: Bab-ı Ali Caddesinde 20 no. lu Matbaa, 1311, 74 s.
:Servili Medrese Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 304- Defter-i Kütüphane-i Servili. Dersaadet: Atik Zaptiye Sokağında 63 no. lu Matbaa, 1311, 33 s.
:Süleymaniye Kütüphanesi.
- 305- Defter-i Kütüphane-i Süleymaniye. Dersaadet: Kasbar Matbaası, 1310, 111 s.
- 306- Flügel, G.: Lexicon... Vol. VII, p. 76-93.
:Şehit Ali Paşa Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 307- Flügel, G.: Lexicon... Vol. VII, p. 137-173.
:Şeyh Murat Kütüphanesi. [Süleymaniye - Darülmecnevi]

- Bk. Feyzullah Efendi Kütüphanesi defteri.
:Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi.
- 308- Karatay, Fehmi Edhem : Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi Türkçe Yazmalar katalogu, 2 C. İstanbul: Küçükaydın Matbaası 1961.
Topkapı Sarayı Müzesi Yayınları, no. 11.
- 309- Flügel, G.: Lexicon... Vol. VII, p. 389-405.
:Türk ve İslâm Eserleri Müzesi.
- 310- Çığ, Kemal : Türk ve İslâm Eserleri Müzesindeki minyatürlü kitapların katalogu. *ŞM C. III* (1959), s. 51-90.
:Üniversite Kütüphanesi.
- 311- Karatay, Fehmi E.-Ivan Stchoukine.: Les manuscrits orientaux illustrés de la bibliothèque de L'Université de Stamboul. Paris: E. de Boccard, 1933, 68 p. XVI, pl. *Memoires de l'Institut Français d'Archéologie de Stamboul. l.*
:Veliyüddin Efendi Kütüphanesi. [Beyazıt Devlet]
- 312- Defter-i Kütüphane-i Veliyüddin. Dersaadet, Mahmut Bey Matbaası, 1304, 286 s.
- 313- Flügel, G.: Lexicon... Vol. VII, p. 405-438.
:Yahya Efendi Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 314- Defter-i Kütüphane-i Yahya Efendi. Dersaadet: Atik Zaptiye Sokakında 63 no. lu Matbaa, 1310, 47 s.
:Yenicami Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- 315- Yenicami kütüphanesinde mahfuz bulunan kütüb-i mevcudenin defteridir. y. t. s. 103 s.
- 316- Flügel, G.: Lexicon... Vol. VII, p. 186-197.
:Yeni Medrese Kütüphanesi. [Süleymaniye]
- Bk. Esat Efendi Medresesi Kütüphanesi defteri.
İzmir.
- 317- Korkmaz, Zeynep : İzmir Kitaphıklarında eski Anadolu Türkçesine ait birkaç değerli yazma. *Türk Küt. Der. Bül. C. VIII*, sayı 3-4 (1959), s. 40-51.
- Kayseri: Raşit Efendi Kütüphanesi.
- 318- Özyedekçi, Kazım : Raşit Efendi Kütüphanesi ve yazma eserleri. *Erciyes* sayı 68-70 (1948).

329- Une liste des manuscrits choisis parmi les Bibliothèques de Kayseri, Akşehir, Bor, Gülşehir, Nevşehir, Niğde, Ürgüp. İstanbul: Millî Eğitim Bas. 1951, 25 p.

Konya:

320- Une liste des manuscrits choisis parmi les Bibliothèques de Konya. İstanbul, Millî Eğitim Bas. 1951, 38 p.

321- Ateş, Ahmet.: Konya Kütüphanelerinde bulunan bazı mühim yazmalar." *Belleten*, C. XVI, Sayı 61 (1952), s. 124.

:Mevlânâ Müzesi Kütüphanesi.

322- Gölpınarlı, Abdülbâki: Mevlânâ Müzesi yazmalar katalogu. Ankara: T.T.K. Bas. 1967- XI, 299 s. *T. C. Millî Eğitim Bakanlığı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü yayınları. Ser: III, No. 6.*

323- Gölpınarlı, Abdülbaki: Mevlânâ Müzesi yazmalar katalogu 11. Ankara: T. T. K. Bas, 1971, 484 s. *T. C. Millî Eğitim Bakanlığı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü yayınları Seri: III, No. 8.*

:İzzet Koyunoğlu Kütüphanesi.

324- Tekindağ, C. Şehabettin: İzzet Koyunoğlu kütüphanesinde bulunan türkçe yazmalar üzerine çalışmalar I. *TM C. XVI (1971), s. 133-162.*

Manisa:

325- Une liste des manuscrits choisis parmi les Bibliothèques de Manisa, Akhisar. İstanbul: Millî Eğitim Bas. 1951, 32 p.

:Genel Kütüphane.

326- Parmaksızoğlu, İsmet: Manisa genel kütüphanesi tarih-coğrafya yazmaları katalogu I. İstanbul: Millî Eğitim Basımevi, 47 s. *T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Kütüphaneler Katalogları yayınları. ser. 3 No. 1.*

YOGOSLAVYA.

327- Janc, Zagorga: Islamski rukopisi iz jugoslovenskih kolekcija. Beograd, 1956, 50 p. *Muzej primenjene umetnosti.*

Belgrad: Muzej Umetnosti.

- 328– Janç, Zagorga: Iluminirati turski rukopisi u Muzeja umetnosti u Beogradu. *Zbornik Muzeja primenjene umetnosti*, I (1955), s. 101–119. Sarajevo: Gazi Husrev-Begova Biblioteka⁵⁷.
- 329– Dobrača, Kasim: Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa. Sarajevo: Starješinstvo islamske vjerske zajednice za SR Bosnu i Hercegovinu. 1963. :Zemeljski Muzej.
- 330– Spaho, Fehim: Arapski, perzijski i turski rukopisi Hrvatskih Zemaljskih Muzeja u Sarajevu I. Svezak Sarajevo: Državna Tiskara, 1942. 107 s.

YUNANISTAN

Atina: Ethniki Bibliotheki.

- 331– Katálogos ton khirographon tes Ethnikes Bibliothekes tes Hellados⁵⁸. Atene, 1892. :Gennadeion Library.
- 332– Topping, Peter: Sources for Ottoman history in the Gennadeion. "Report on current research spring 1956. Directed by W. Sands (Washington: The Middle East Institute, 1956), p. 56. Rodos: Hafiz Ahmet Ağa Kütüphanesi⁵⁹.
- 333– Flügel, Gustav: Lexicon... Vol. VII, p. 38–49.
- 334– Rossi, Ettore: Assedio e conquista di Rodi nel 1522. Secondo le relazioni edite dei Turchi. Con una notizia sulla Biblioteca Hafiz di Rodi. (Roma: G. Bardi, 1927), p. 62–67.

⁵⁷ Tayyip Okiç, Saraybosna Gazi Hüseyin Beğ kütüphanesi ve yazma eserler kataloğu *İlâhiyat Fakültesi Dergisi* C. 12 (1964), s. 143–153.

⁵⁸ Katalogdaki yazmalar için bk. E. Rossi, *Gli studi Orientalistici in Grecia. Oriente Moderno*, Vol. 21 (1941), p. 544.

⁵⁹ G. Gabrieli, *Manoscritti et carte orientali*... p. 36.

EK I.

Türkiye'deki Tereke Katalogları

- 1- Ahmet Vefik Paşa: Catalogue de la Bibliothèque de feu Ahmet Vefik Paşa⁷⁰. Constantinople, K. Bagdadlian Taş ve Hurufat Matbaası, 1893, 314 p.
- 2- Ali Fuat, Vergi Emni: Vergi emni esbakı Ali Fuad merhumun kütüb-i mevcudesi defteri. [y.t.s.], 34 s.
- 3- Âli Paşa: Âli Paşa merhumun tereke olacak kütüb-i nefisesinin defteridir. [y. t. s.] 13 s.
- 4- Arif Hikmet Bey, Şeyhülislâm: Arif Hikmet Bey Efendi merhumun kaleme alınan kütübü defteridir. [y. t. s.] 6 s.
- 5- Hüseyin Hüsnü Efendi, Şeyhülislâm: Şeyhülislâm-ı esbak Hüseyin Hüsnü Efendi merhumun kütüphanesinde mevcut kütüb-i nadire ve nefisenin esamisini havi listedir⁷¹. İstanbul, Matbaai Osmaniye, 1328, 40 s.
- 6- Kemal Paşa: Kemal Paşa merhumun kütüphanesinde mevcut olup bu kere bil müzayede satılması icab eden kütüb-i mütenevvianın esamisini mübeyyin cedveldir. [y. t. s.], 22 s.
- 7- Mustafa Şevket Efendi: Mustafa Şevket Efendi merhumun terekesinde zuhur eden kütüb-i mütenevvia.- [y. t. s.], 20 s.
- 8- Ömer Lütfi Efendi, Şeyhülislâm: Şeyhülislâm-ı sabık Bodrumî Ömer Lütfi merhumun terekesi meyanında zuhur eden kütüb-i mütenevvia-i nefisenin esamisidir. [y. t. s.], 16. s.
- 9- Suphi Paşa, Evkaf Nazırı: Evkaf Nazırı merhum Suphi Paşa'nın terekesinde zuhur eden kitapların defteri. İstanbul, Matbaai Osmaniye, 1302, 34 s.
- 10- Ziver Bey: Ziver Bey'in kitaplarıyla birlikte satılacak kitapların listesi. [y. t. s.].

⁷⁰ Rumeli Hisardaki A. Vefik Paşa'nın köşkünü satın alan İsmet Paşazade Rıza Paşa kitapların nefis parçalarını satın almış *İstanbul Ansiklopedisi*, I, 487; diğer bazı bilgiler için bk. S. Ünver, Ahmet Vefik Paşa'nın Kütüphanesi. *Türk Küt. Der. Bül.* C. XVI, sayı 1 (1967), s. 26-35.; S. Ünver, Ahmet Vefik Paşa Kütüphanesinin iç resmi. *Önasya*, sayı 39, 1968. Burada söz konusu edilen resim, katalogun iç sayfasında vardır; daha önce *Mâlûmat*, C. VI. No. 131 (1314), s. 205, dergisinde yayınlanmıştı. Bir de O. Köprülü. Ahmet Vefik Paşa'nın Kütüphanesinin Katalogu hakkında. *Türk Kültürü*, sayı 100, Şubat 1971, s. 306-310.

⁷¹ Bu kitaptan satın alınan iki yazma Helene, Loebenstein, *Katalog der arabischen Handschriften der Österreichischen Nationalbibliothek. Neuerwerbungen 1868-1968*. Teil I. (Wien, 1970), No. 2399 ve 2032. Katalogta verilen 570 yazmanın 250'sini, 1927-1957 yılları arasında O. Rescher satmıştır. Oysa diğer bütün batı kitaplıklarındaki yazmaların kimlerden hangi tarihte alındığını, fiyatlarıyla görmek ve bulmak kabildir.

EK II.

*Batıdaki Tereke Katalogları*⁷²

- 1- Belin, F. A.: Catalogue de la Bibliothèque orientale de feu M. Belin. Paris, 1878.
- 2- Bibliotheca Orientalis: A catalogue of books relating to the religion, laws, science, language and manners of the east. Likewise a collection of arabic, persian, turkish and other manuscripts. London, 1820.
- 3- Caussin de Perceval, J. J.: Catalogue des livres imprimés et manuscrits grecs, hébreux, arabes, persans et turcs composant la bibliothèque de feu M. Caussin de Perceval. Paris, 1836.
- 3- Catalogue d'une jolie collection de livres relatifs a l'Orient, particulièrement à l'Empire Ottoman, provenant du cabinet d'un membre du corps diplomatique étranger. Paris, 1859.
- 4- Cayol, Henri: Vente de la collection de M. Cayol. Articles de manuscrits arabes, persans, turcs et djaghataï. İstanbul [1866], 78 p.
- 5- Forbes, Duncan: Catalogue of a valuable collection of the oriental manuscripts, persian, arabic, pali, urdu and turkish chiefly from the library of the late Dr. Duncan Forbes. London, 1879.
- 6- Granges, Alix des: Collection de manuscrits arabes, persans et turcs appartenant à Mme. la Comtesse Alix des Granges. Paris, 1859.
- 7- Hollander, J. J. de: Catalogue des bibliothèques historiques et littéraires de feu J. J. de Hollander. Leide, 1887.
- 8- Reinaud, J. T.: Catalogue des livres, des manuscrits orientaux et des ouvrages en nombre composant la Bibliothèque de feu M. J. T. Reinaud. Paris, 1867.
- 9- Silvestre de Sacy, Baron A de: Bibliothèque de M. Baron Silvestre de Sacy. 3 Vol. Paris, 1842.
- 10- Tassy, Garcin de: Catalogue des livres orientaux et autres composant la bibliothèque de feu M. Garcin de Tassy. Suivis du catalogue des manuscrits hindoustani, persans, arabes et turcs. Paris, 1879.
- 11- Thonnelier, Jules: Bibliothèque de feu M. Jules Thonnelier. Paris, 1864.

Yazımızda özel kitaplık kataloglarına değinmediğimiz halde Londra Üniversitesi tarafından satın alınan Gaston Auboyneau'nun kitapları bir hayli değerlidir, çoğaltma ile basılan katalogu: *Bibliothèque de Monsieur Gas-*

⁷² Burada verilen kataloglar bazı örneklerden ibarettir.

ton Auboyneau; manuscrits, imprimés, gravures, documents diplomatiques publiés par le Ministère des affaires étrangères et le Foreign Office, le tout consacré à l'histoire de l'Empire Ottoman depuis sa fondation jusqu'à la veille de la première guerre mondiale [t. s.] 19, 184 p.

BİBLİOGRAFYA

- Afshar, Iraj: *Kitabşinâs-i Fihristhâ-yi nüshahâ-yi Fârisî der kitabhânehâ-yi dünya*. Tehran, 1958.
- Ankara Millî Kütüphane: *Millî Kütüphane'de mevcut Arap Harfli Türkçe Kitapların muvakkat Katalogu*. Gen. 2. bas. 2 C. 9 fas. Ankara, 1964-1968.
- Ankara Millî Kütüphane: *Türkiye Kütüphaneleri Rehberi*. Ankara, 1957.
- Azimjanova, S.: *The Oriental manuscripts the Uzbek Academy of Science. Papers presented by the Soviet delegation at International Congress of Orientalist*. Moscou, 1957, part 7.
- Bakla, Leman: [Türkçe terimleri haz.] *Dört dilde kütüphanecilik Sözlüğü*. Ankara, 1959.
- Balcıoğlu, T. Harimi: *Tarihi medeniyette kütüphaneler*. Balıkesir, 1931.
- Barkan, Ö. Lütfü: *Edirne Askerî Kassamı'na ait Tereke Defterleri*. *Belgeler* T. T. K. III, 5-6, Ankara, 1966.
- Beeston, A. F. L.: *The Oriental collection of the Bodleian Library*. *Bodleian Library Record* V, 2, (1954), 73-79.
- Besterman, Theodore: *A world bibliography of bibliographies*. 4 edit. 5 Vol. Lausanne, 1965.
- Biblioteca Nazionale Centrale: *Catalogo cumulativo 1886-1957*. Vol. 1-41. Liechtenstein, 1968-1969.
- British Museum: *The catalogues of the British Museum 3. Oriental printed books and manuscripts*. By F. C. Francis. London, 1959.
- British Museum: *Catalogue of Arabic books in the British Museum*. By A. G. Ellis. 3 Vol. London, 1894-1935.
- British Museum: *Supplementary Catalogue of Arabic printed books in the British Museum*. 1901-1926. By A. S. Fulton and A. G. Ellis. London, 1926.

- British Museum: Second supplementary catalogue of Arabic printed books in the British Museum. 1927-1957. By A. S. Fulton and M. Lings. London, 1959.
- British Museum: General Catalogue of printed books. Photolithographic edition, to 1955. Vol. 1-263. London, 1965-1966.
- British Museum: General Catalogue of printed books. Ten year Supplement. 1956-1965. Vol. 1-50. London, 1968.
- British Museum: General Catalogue of printed books, Five year Supplement. 1966-1970. Vol. 1-9. London, 1971.
- Blau, August: Verzeichniss der Handschriftenkatalogue der Deutschen Bibliotheken. *Centralblatt für Bibliothekswesen*. Jan. 1886, 1-35; Feb. 1886, 49-108; 160.
- Bowen, Harold: British contributions to Turkish studies. London, 1945.
- Central Asian Research Center: Bibliography of Soviet Source material on Soviet Central Asia and the borderlands. London, 1957-
- Cevdet, Muallim M.: Ermeni mesayii ilmiyesi ve Venedikte Sen Lazar Derişleri Akademisi. *Muallimler Mecmuası* c. 3 sayı 23 (1924), s. 764-778.
- Chevalier, Ulysse: Répertoire des sources historiques du moyen âge. *Topo Bibliographie*. Montbéliard, 1894.
- Chicago Oriental Institute: Catalogue of the Oriental Institute Library, University of Chicago. 1-16 Vol. Boston, 1970.
- Crawford, J. L. L.: Bibliotheca Lindesiana. Catalogue of the printed books. 4 Vol. Aberdeen, 1910.
- Cunbur, Müjgân: Batrya kaçırılan kitaplarımız. *Türk Küt. Der. Bül.* VIII, 1 (1959), 3-16.
- Cunbur, Müjgân: Kütüphane vakfiyelerinde ilimlerin sınıflandırılması ve bibliografik künyeler. *Türk Küt. Der. Bül.* XIX, 4 (1970), 309-16.
- Cunbur, Müjgân: Onsekizinci yüzyılda bir okul kütüphanesinin açılışı. *Türk Küt. Der. Bül.* IX, 1-2 (1960), 1-5.
- Cunbur, Müjgân: Ragıp Paşa kütüphanesi hakkında yabancıların görüşleri. *Türk Küt. Der. Bül.* XII, 1-2 (1963), 17-26.
- Cunbur, Müjgân: Yazma kütüphanelerimizin bugünkü durumları ve meseleleri. *Türk Küt. Der. Bül.* XIX, 1 (1970), 3-17.

- Dagher, Joseph A.: Répertoire des Bibliothèques du proche et du moyen orient. Paris, 1951.
- Della Vida G. Levi: Ricerche sulla formazione del Più antico dei manoscritti orientali della Biblioteca Vaticana, Vaticano, 1939.
- Dener, Halit: Süleymaniye Umumî Kütüphanesi. İstanbul, 1957.
- Dib, Pierre: Joseph Simon Assémani et ses deux neveux, leurs testaments. Paris, 1939.
- Durusoy, M. Orhan: İstanbul Belediye Kütüphanesi alfabetik katalogu. III. Osman Ergin Kitapları. İstanbul, 1954.
- Echt, Reinhard B. von: Jozef Freiher von Hammer-Purgstall. *Fontes Rerum Austriacorum* Bd. 70, 1940.
- Emsen, Şemin: Osmanlı İmparatorluğu devrinde Türkiye Kütüphanelerinin tarihçesi. *Türk Küt. Der. Bül.* IX. 1-2 (1960), 14-35; sayı 3-4, 119-126.
- Eren, Mihin - Ersoy, O. Bir kısım batılı eserlerde kütüphanelerimizle ilgili bilgiler bibliografyası. *Necati Lugal Armağanı*. Ankara, 1968, s. 227-245.
- Ergin, Osman Nuri: Muallim M. Cevdet'in hayatı, eserleri ve kütüphanesi. İstanbul, 1937,
- Erzurum Atatürk Üniversitesi.: Erzurum Atatürk Üniversitesi. Seyfettin Özege bağış kitapları. 5 C. Erzurum, 1965.
- Frati, C.: Dizionario bio-bibliografia dei bibliotecari e bibliofili italiani dal sec. XIV al XIX, raccolto e pubblicato da A. Sorbelli. Firenze, 1934.
- Friederici, Karl: Bibliotheca Orientalis. 2 edit. Amsterdam, 1967.
- Gabrieli, Giuseppe: Manuale di bibliografia musulmana. Roma, 1916.
- Gabrieli, Giuseppe: Manoscritti e carte orientali nelle biblioteche e negli archivi d'Italia. Dati statistici e bibliografici delle collezioni loro storia e catalogazione. Firenze, 1930.
- Gabrieli, Giuseppe: Notizie Statistiche Storiche Bibliografiche delle collezioni di manoscritti oggi conservati nelle Biblioteche Italiana. Milano, 1936.
- [Gottschalk, Walter]: Katalog der Handbibliothek der Orientalischen Abteilung [Berlin Preussische Staatsbibliothek]. Leipzig, 1929.
- Gökman, Muzaffer: Bayezıt Umumî Kütüphanesi. İstanbul, 1956.

- Gökman, Muzaffer: İstanbul Kütüphaneleri Rehberi. 5. bas. İstanbul, 1965.
- Gökman, Muzaffer: Murat Molla, hayatı ve kütüphanesi. İstanbul, 1943.
- Gökman, Muzaffer: Türk Kütüphaneciler Bibliyografyası. Ankara, 1964.
- Göttinger Universitätsbibliothek: Göttinger Handkatalog. Lesesaalbibliothek, Bibliographischer Apparat der Universitätsbibliothek. Göttingen, 1929.
- Grässe, J. G. T.: Orbis Latinus. Berlin, 1922.
- Hammer-Purgstall, Joseph von: Verzeichniss der Bibliotheken Constantinopel's. *Geschichte des Osmanischen Reiches*. Pest, 1833, IX, s. 163-176.
- Harvard University: Catalogue of Arabic, Persian and Turkish books. 5 Vol. Cambridge, Mass. 1968.
- Hermann, C. H.: Bibliotheca Orientalis et Linguistica. Halle, 1870.
- Hofman, H. F.: Turkish Literature. A bio-bibliographical survey. 2 Vol. Utrecht, 1969.
- Horecky, Paul L.: Russia and Soviet Union. A bibliographic guide to western-language publication. Chicago, 1965.
- Howard, H. N.: Preliminary Materials for a survey the libraries and archives of İstanbul. *JOAS* 59 (1939), 227-246.
- Huisman, A. J. W.: Les Manuscrits Arabes dans le monde. Leiden, 1967.
- Ibn al-Nadim: The Fihrist of al-Nadim, a tenth century survey of Muslim culture. Translated and edited by Bayard Dodge. 2 Vol. New York, 1970.
- Institut Naradov Azii: Vostokovednie fondı krupneyşih bibliotek Sovetskogo Soyuzu. Stati i soobşçeniya. Moskva, 1963.
- Josephson, G. A.: Bibliographies of Bibliographies. 2 edit. Chicago, 1913.
- Juynboll, Johannes: Oratio de codicum Orientalium qui in Academia Lugduno Batava servantur. Lugduni Batavorum, 1854.
- Karatay, Fehmi E.: İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi Alfabe Kataloğu. 1729-1928. 2 C. İstanbul, 1956.
- Kononov, A. N.: Fifty years of Soviet Oriental Studies. Moscou. 1968.
- Koray, Enver: Türkiye Tarih yayınları bibliyografyası (1729-1955) 2. bas. İstanbul, 1959.
- Koray, Enver: Türkiye Tarih yayınları bibliyografyası (1955-1968). İstanbul, 1971.

- Köprülü, Orhan: Ahmet Vefik Paşanın kütüphanesi hakkında. *Türk kültürü* sayı 100, Şubat 1971, 306-310.
- Lee, John: Oriental manuscripts purchased in Turkey. London, 1830.
- Lemercier-Quelquejay, Chantal: Les Bibliothèques et les Archives de Turquie. *Cahier du Monde Russe et Soviétique*. I (1964), 105-140.
- Levend, Agâh Sırrı: Yabancı Kitaphklar. *Türk Dili* 5-54 (1956), 337-40. Buradan aynen: *Türk Küt. Der. Bül.* V, 1 (1956), 79-82.
- Library of Congress: A catalog of books represented by Library of Congress printed cards. Issued to July 31 1942. Vol. 1-167. Michigan. 1942-1946.
- Library of Congress: A catalog of books represented by Library of Congress printed cards. Supplement. August 1 1942 - Dec. 1947. Vol. 1-42. Michigan, 1948.
- Library of Congress: Author Catalog. A cumulative list 1948-1952. Vol. 1-23, Michigan, 1953.
- Library of Congress: The National Union Catalog. 1953-1957. Vol. 1-26. Michigan, 1958
- Library of Congress: The National Union Catalog. 1958-1962. Vol. 1-50. New York, 1963.
- Library of Congress: The National Union Catalog Pre-1956 imprints. Vol. 1-202. Monsell, 1968-1971.
- Literatur - Blatt für Orientalische Philologie. 4 Bd. Leipzig, 1884-1888.
- Loewenthal, Rudolph: Russian materials on Turkey, a selected bibliography, Washington, 1958.
- Malclès, Louise-Noëlle: Les sources du travail bibliographique. 3 Vol. in-4. Genève, 1950-1958.
- Malclès, Louise-Noëlle: Manuel de Bibliographie. Paris, 1969.
- Martin, John: Bibliographical Catalogue of books privately printed. London, 1854.
- Muhtar Paşa, Ahmet: Ahvalname-i müellefat-ı askeriye-i Osmaniye. 1 kısım Ahvalname-i müellefatı topçıyan. İstanbul, 1316.
- Munby, Alan N.: Portrait of an obsession. The life of Sir Thomas Phillipps. The world's greatest book collector. London, 1967.
- Murphey, Robert W.: How and Where to look it up. A guide to standart sources of information. New York, 1958.

- New York Public Library: Dictionary Catalog of the Oriental Collection the New York Public Library reference department. 1-18 Vol. Boston, 1960.
- Okiç, Tayyib: Saraybosna Gazi Hüsrev Beğ Kütüphanesi ve yazma eserler kataloğu. *İlâhiyat Fakültesi Dergisi*. 12 (1964), 143-153.
- Omont, Henri: Mission Archéologiques Françaises en Orient aux XVII et XVIII siècles. 2 Vol. Paris, 1902.
- Orientalische Bibliographie, 1-25 Vol. Berlin, 1887-1928.
- Ottino, G.-G. Fumagelli: Bibliotheca Bibliographica Italica Catalogo degli Scritti di Bibliologia.... Graz, 1957 bas.
- Ötüken, Adnan: Bibliotekçinin el kitabı. C 1-, Ankara, 1947.
- Ötüken, Adnan: Eski bir defter. 60 yıl önceki Türk Kütüphaneleri. *Türk Küt. Der. Bül.* XI, 3-4 (1962), 156-158.
- Öztürkmen, Neriman M.: İstanbul ve Ankara Kütüphaneleri. Ankara, 1957.
- Paris Bibliothèque Nationale: Catalogue générale des livres imprimés de la Bibliothèque Nationale. Vol. 1-209. Paris, 1847-1970.
- Paris Bibliothèque Nationale: Les catalogues imprimés de la Bibliothèque Nationale. Liste établie en 1943 suivie d'un supplément. Paris, 1953.
- Parmaksızoğlu, İsmet: İstanbul kütüphanelerine dair. *Türk Küt. Der. Bül.* VI, 3 (1957), 109-118.
- Pearson, James D.: Oriental manuscripts collections in the Libraries of Great Britain and Ireland. London, 1954. [Kısmen Türkçe çevirisi: Şahap N. Coşkunlar, *Türk Küt. Der. Bül.* IV, 2 (1955), 107-124].
- Pearson, James D.: Oriental and Asian Bibliography. London, 1966.
- Pearson, James D.: Index Islamicus. 1906-1955. Cambridge, 1958.; Supplement. 1956-1960, Cambridge, 1962; Second Supplement. 1961-1965. Cambridge, 1967.
- Petzholdt, Julius: Handbuch Deutscher Bibliotheken. Halle, 1853.
- Rafikov, Ahmet, H.: Biblioteki İstanbulula. *Trudy Biblioteki Akademii Nauk* VI (1962), 303-315.
- Richard, Marcel: Répertoire des Bibliothèques et des catalogues de manuscrits grecs. Paris, 1958.
- Richardson, Ernest C.: A Union Catalog of manuscripts books. New York, 1935.

- Rossi, Ettore: Assedio e conquista di Rodi nel 1522 secondo le relazioni edite ed inedite dei Turchi; con una notizia sulla Biblioteca Hafiz di Rodi, Roma, 1927.
- Rossi, Ettore: Gli studi orientalistici in Grecia. *Oriente Moderno* 21 (1941), 544.
- Royal Asiatic Society: Catalogue of the Library of the Royal Asiatic Society. London, 1893.
- Salgır, Abdülkadir: Türk kültürünü araştıracak kimselere faydalı olabilecek bir bibliografya denemesi. *Türk Küt. Der. Bül.* XI, 3-4 (1962), 85-103.
- Schefer, Charles: Journal d'Antoine Galland, pendant son séjour à l'Ambassade de France à Constantinople (1672-1673). 2 Vol. Paris, 1881. [Türkçe çevirisi: Nahit S. Örik. *İstanbul'a ait hatıralar* (1672), Ankara, 1951].
- Schefer, Charles: Catalogue de la Bibliothèque Orientale de feu M. Charles Schefer. Paris, 1899.
- Schneider, Georg: Handbuch der Bibliographie. Leipzig, 1969 edit.
- Sezgin, M. Fuat: Geschichte des Arabischen Schrifttums. Bd. 1, Leiden, 1967, 706-769.
- Shankle, George E.: Current Abbreviations. New York, 1944.
- Sommer, F. E.: A new depository of Oriental manuscripts in the United States. *JAOS* 66 (1946), 183-84.
- Sparn, Enrique: Las mayores colecciones de manuscritos orientales existentes en las bibliotecas del mundo. Córdoba [Argentina], 1935.
- Sparn, Enrique: Las Bibliotecas Con Quinientos y Mas manuscritos del viejo Mundo. Córdoba [Argentina], 1937.
- Stanford University: The Library catalogs of the Hoover Institution on war, revolution and peace. Catalogs of the Turkish and Persian Collections. 2 Vol. Boston, 1969.
- Sverçevskaya, A. K. - Çerman, T. P.: Bibliografiya Turtsii (1713-1917). Moskva, 1961.
- Sverçevskaya, A. K. - Çerman, T. P.: Bibliografiya Turtsii (1917-1958). Moskva, 1959.
- Taşköprizade, Ahmet: Mevzuat ül-ulûm. 2 C. İstanbul, 1313.

- Tisserant, Eugène: Notes pour servir à la biographie d'Etienne Assémani. *Oriens Christianus*. ser. 3, Bd, 7 (1932), 264-276.
- Tisserant, Eugène: I cataloghi stampati dei manoscritti orientali della Biblioteca Vaticana dal ad 700 cggi. *Orientalia*. Nova ser. V (1936), 102-108.
- Toderini, Abbé G. B.: De la littérature des Turcs. 3 Vol. Paris, 1789.
- Turan, Şerafettin: Başvekâlet Arşivinde Hammer'e âid vesikalar. *DTC. Fak. Der.* XI, 1 (1953), 157-160.
- University of London: School of Oriental and African Studies University of London, Library Catalogue. 1-22 Vol. Boston, 1963.
- University of London: School of Oriental and African Studies University of London, First Supplement. 1-11 Vol. Boston, 1968.
- Utos, Bo.: Notes on some public and semi public Libraries in the near and Middle East containing Persian and other Moslem Manuscripts. *Acta Orientale XXXIII* (1971), 169-192.
- Ünver, Süheyl: İstanbul Üniversitesi tarihine başlangıç. Fatih Külliyesi ve zamanı ilim hayatı. İstanbul, 1946.
- Ünver, Süheyl: Islamic manuscripts in the Columbia Libraries. *Columbia Library Columns VIII*, 3 (1959).
- Ünver, Süheyl: Galatasarayı Kütüphanesi hakkında. *Türk Küt. Der. Bül.* XII, 1-2 (1963), 43-45.
- Ünver, Süheyl: Ahmet Vefik Paşa Kütüphanesi hakkında. *Türk Küt. Der. Bül.* XVI, 1 (1967), 26-35.
- Ünver, Süheyl: Ahmet Vefik Paşa'nın kütüphanesinin iç resmi. *Önasya* sayı 39 (1968).
- Vajda, Georges: Répertoire des catalogues et inventaires de manuscrits arabes. Paris, 1949.
- Vallée, Léon: Bibliographie des Bibliographies. Paris, 1883.
- Vatican: The books published by the Vatican Library. 1885-1947. An illustrated analytic catalogue. Vatican, 1947.
- Voigt, Wolfgang: Forschungen und Fortschritte der Katalogisierung der Orientalischen Handschriften in Deutschland. Marburger Kolloquium 1965, Wiesbaden, 1966.

- Walford, A. J.: Guide to reference Material. 3 Vol. London, 1966-1970.
- Winchell, Constance M.: Guide to Reference books. 8 edit. Chicago, 1967.
- Yazıcı, Mustafa: Türklerde Kütüphanecilik. Ankara. 1969.
- Yurttabir, Mediha: Türkiyedeki kütüphanelerimiz. *Türk Küt. Der. Bül.*
XIV, 1-2 (1963), 36-62.
- Zenker, J. Th.: Bibliotheca Orientalis. 2 Vol. Leipzig, 1846-1861.